

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

2000

czerwiec

2492/99/00

JUBILEUSZ PROFESORA WŁADYSŁAWA PASZKA

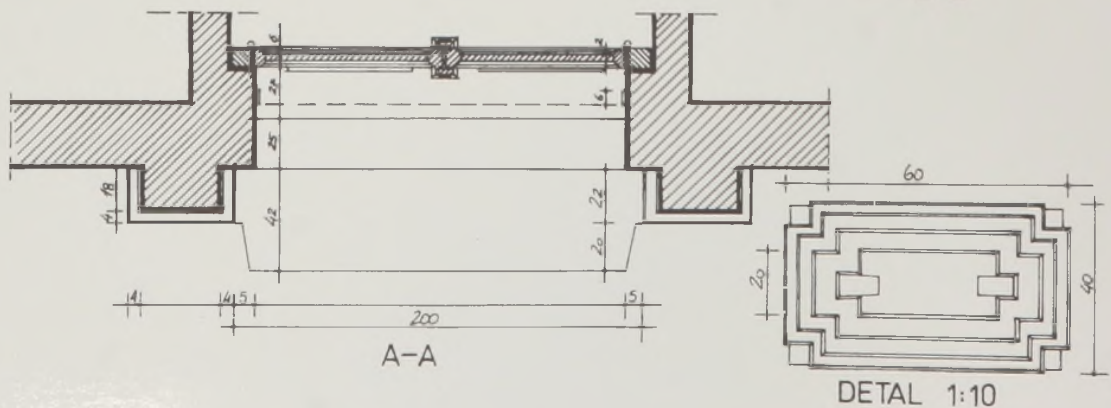
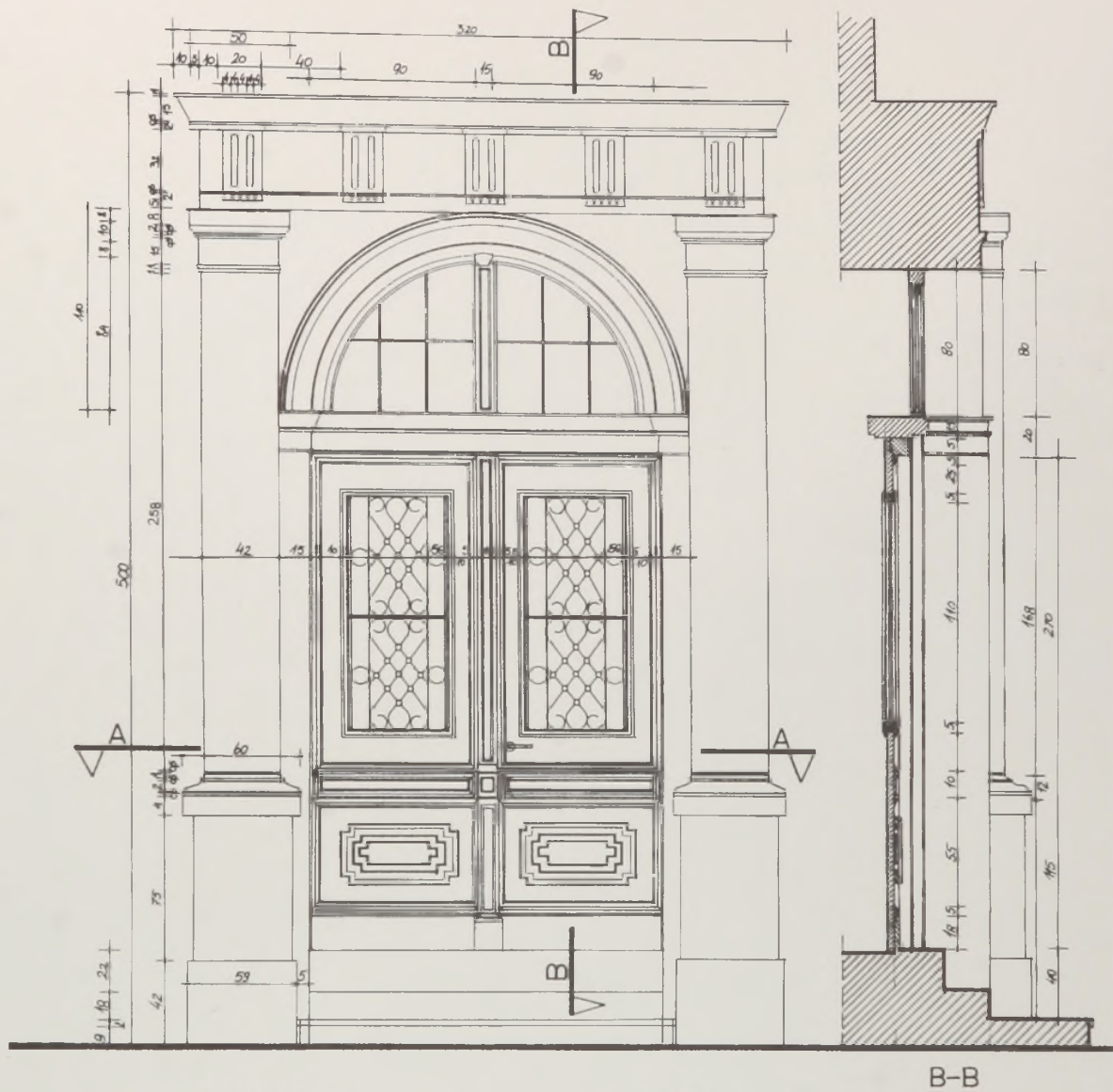
25-LECIE INSTYTUTU ELEKTRONIKI

X OGÓLNOPOLSKI ZJAZD DZIEKANÓW WYDZIAŁÓW
ELEKTRYCZNYCH I WYDZIAŁÓW ELEKTRONIKI

SPOTKANIE PO LATACH

nr 9 (98)

Rok akademicki
1999/2000

PRACA STUDENCKA - INWENTARYZACJA
 KATEDRA HISTORII I TEORII ARCHITEKTURY POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

BRAMA WEJŚCIOWA - GLIWICE, UL. GÓRNE WAŁY 38
 WYK. BARBARA SIWY

P.4492/99/00

SENAT

Czerwiec '2000

W NUMERZE

● Relacja z posiedzenia Senatu	3
● Kronika Rektorska	8
● Stopnie naukowe	10
● Dydaktyka:	
- limity i liczba kandydatów na studia	
- studia podyplomowe	12
● Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą	14
● Jubileusz 50-lecia urodzin profesora Władysława Paszka	15
● X Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Elektrycznych i Wydziałów Elektroniki	18
● 25-lecie Instytutu Elektroniki	19
● Konferencje i seminaria naukowe	20
● Z posiedzenia Rektorskiej Komisji ds. Badań Własnych	22
● IV edycja konkursu „Z elektryką przez świat”	23
● Sprawozdanie z działalności Centrum Komputerowego Pol.Śl.	24
● Z prac KBN	22
● Z notatnika Przewodniczącego RG Sz.W.	29
● Spotkanie po latach	30
● Igrzy '2000	34
● Polszczyzna po roku 1989	35
● Informacje różne	37

■ **X zwyczajne posiedzenie Senatu w roku ak. 1999/2000** odbyło się 26 czerwca br. W porządku obrad: zaopiniowanie wniosków w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra. hab.inż. Bogusława Grzesika i dra. hab.inż. Jerzego Jakubca, zaopiniowanie wniosków o wyrażenie zgody w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab.inż. Jerzego Antoniaka, prof. dra hab. Aleksandra Opilskiego i prof. dra hab.inż. Janusza Piotrowskiego, sprawozdanie z działalności Centrum Komputerowego Pol.Śl. w roku 1999, zaopiniowanie wniosków w sprawie ponownego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego prof. dra hab.inż. Jana Orłacza i prof. dra hab.inż. Zenona Szczepaniaka, sprawozdanie Przewodniczącego Rady Bibliotecznej z działalności Rady za okres ostatniej kadencji, powołanie przedstawicieli nauczycieli akademickich do Rady Bibliotecznej, sprawozdanie Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej za okres ostatniej kadencji, podjęcie uchwały w sprawie powołania recenzenta do zaopiniowania wniosku Politechniki Wrocławskiej dotyczącego nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Henrykowi Hawrylakowi, podjęcie uchwał w sprawach rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich w r.ak. 2000/2001 oraz zasad ustalania wymiaru pensum i godzin obliczeniowych w r.ak. 2000/2001, przyznanie tytułu honorowego "Fundator Politechniki Śląskiej" inż. Janowi Binkiewiczowi oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 40 członków Senatu i 10 zaproszonych gości.

■ **Wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony**

• dra hab.inż. Bogusława GRZESIKA w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej (RE),

• dra hab.inż. Jerzego JAKUBCA w Instytucie Metrologii i Automatyki Elektrotechnicznej (RE)

zreferował Prodziekan prof. K. GIERLOTKA.

Dr hab. inż. B. Grzesik (60 l., doktorat - 1973 r., habilitacja - 1993 r.), jest pracownikiem Uczelni od ukończenia studiów na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w 1967 r. Obecnie pracuje w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej, pełniąc od 1997 roku funkcję kierownika Zakładu Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki. Jego działalność naukowo-badawcza dotyczy głównie energoelektroniki w zastosowaniu do napędu elektrycznego i elektrotermii. W zakresie tej tematyki jest autorem lub współautorem 128 publikacji naukowych (w tym jednej monografii), 11 skryptów dydaktycznych oraz 60 zakończonych prac badawczych. Jego dorobek po ostatniej nominacji obejmuje 7 artykułów naukowych (w tym jeden w czasopiśmie zagranicznym) oraz 68 publikacji w wydawnictwach konferencyjnych (w tym 18 to konferencje międzynarodowe). Za działalność naukowo-badawczą był wielokrotnie wyróżniany nagrodami JM Rektora, jednokrotnie nagrodą zespołową drugiego stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz wyróżnieniem Ministerstwa Przemysłu Maszynowego i Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Jest opiekunem naukowym 8 młodych pracowników nauki, z których trzech pod Jego kierownictwem zrealizowało prace doktorskie, a czterech ma otwarte przewody doktorskie. Ponadto sprawuje opiekę naukową nad pracownikiem Instytutu Spawalnictwa. Był recenzentem 6 prac doktorskich i jednej habilitacyjnej oraz książki (WNT).

Odbył staże zagraniczne w Wysokiej Szkole Strojni a Elektrotechnicka w Pilźnie (1979) i w Nowosybirskim Instytucie Elektrotechnicznym (NETI - 1981/82).

Kierował realizacją dydaktyczno-badawczego laboratorium energoelektroniki w Instytucie. Był członkiem komitetów organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, w których pełnił funkcję recenzenta oraz organizującego i prowadzącego sesje. Jest aktywnym członkiem znaczących organizacji krajowych: Polskiego Komitetu Normalizacyjnego oraz Sekcji Energoelektroniki i Napędu Elektrycznego Komitetu Elektrotechniki Wydziału IV Polskiej Akademii Nauk. W roku 1999 został wybrany na funkcję Dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej.

Dr hab. inż. J. Jakubiec (54 l., doktorat - 1978 r., habilitacja - 1989 r.), jest pracownikiem Wydziału Elektrycznego od 1971 r. W roku 1979 odbył półroczny staż w Instytucie Systemów Sterowania w Katowicach, a w latach 1988-89 pracował na 1/2 etatu w zakładzie Elektroniki Górniczej w Tychach. Jego zainteresowania naukowe obejmują głównie mikroprocesorowe przyrządy i komputerowe systemy pomiarowe, a w tym problemy konstrukcji wielozadaniowego oprogramowania przyrządu mikroprocesorowego, zastosowania w przyrządach pomiarowych algorytmów podwyższania dokładności oraz opracowanie procedur otrzymywania ocen niepewności wyników pomiaru uzyskiwanych na drodze przetwarzania programowego. Jest autorem lub współautorem 51 opublikowanych prac naukowych. Po ostatniej nominacji jego dorobek naukowy obejmuje autorstwo książki (2 wydania) oraz współautorstwo książki, autorstwo lub współautorstwo 7 publikacji w czasopismach naukowych, 10 referatów w materiałach konferencyjnych (w tym 4 zagranicznych) oraz 10 prac naukowych niepublikowanych i grant promotorski. Obecnie przygotowuje do druku kolejną monografię. Jest promotorem zakończonego przewodu doktorskiego, 4 przewodów doktorskich otwartych oraz jednego przygotowywanego do otwarcia. Był recenzentem rozprawy doktorskiej oraz licznych artykułów i referatów naukowych, projektów badawczych KBN i projektów Polskich Norm. Jego dorobek dydaktyczny to m.in. kierowanie zorganizowaniem 3 laboratoriów dydaktycznych, współautorstwo 4 skryptów i autorstwo kilku referatów na tematy dydaktyczne. Jest członkiem Sekcji Aparatury i Systemów Pomiarowych Komitetu Metrologii PAN, Komisji Metrologii PAN - Oddział w Katowicach, Komisji ds. Urządzeń Zagrożonych Wybuchem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, członkiem komitetów naukowych kilku konferencji krajowych. W trzech konkursach brał udział w pracach sekcji T10C KBN Miernictwo Interdyscyplinarne. W latach 1993-1996 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Elektrycznego. W tym okresie był również członkiem trzech komisji senackich i rektorskich. W 1993 roku był członkiem-założycielem Centrum Inicjatyw Społecznych przy Politechnice Śląskiej, pełniąc do dzisiaj funkcję wiceprezesa tej organizacji. Pełni także funkcję wiceprezesa oddziału gliwickiego organizacji People to People International.

Obydwa wnioski były wcześniej zaopiniowane pozytywnie przez Senacką Komisję ds. Kadry Naukowej. W głosowaniu tajnym Senat zaopiniował wnioski pozytywnie, jednomyślnie.

■ **Prorektor prof. J. CHOJCAN** poinformował o zmianie przepisów emerytalnych, dotyczących profesorów wyższych uczelni, a następnie przedstawił 3 wnioski o zaopiniowanie ponownego mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego:

- **prof. dra hab. inż. Jerzego ANTONIAKA** w Instytucie Mechanizacji Górnicwa (RG),
- **prof. dra hab. Aleksandra OPILSKIEGO** w Instytucie Fizyki (RMF),
- **prof. dra hab. inż. Janusza PIOTROWSKIEGO** w Instytucie Automatyki (RAu).

Wnioski były wcześniej pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Kadry Naukowej.

Senat zaopiniował wszystkie wnioski pozytywnie (J. Antoniak - 38 "tak", 2 "nie", 0 "wstrz."; A. Opilski - 36 "tak", 4 "nie", 0 "wstrz."; J. Piotrowski - 40 "tak").

■ **Dyrektor Centrum Komputerowego dr inż. Krzysztof NAŁĘCKI** przedstawił działania Centrum w roku 1999 oraz rezultaty tych działań. Skrót sprawozdania publikujemy w innym miejscu.

W dyskusji na temat sprawozdania i działalności Centrum Komputerowego wystąpił prof. J. BENDKOWSKI, który stwierdził brak pełnej informacji dotyczących kadry zatrudnionej w Centrum oraz niepełną analizę finansową przychodów i kosztów. W opinii Profesora mało czytelne są również cele i zamierzenia funkcjonowania Centrum w roku 2000.

JM Rektor zasugerował, aby prof. J. Bendkowski przygotował szczegółowe pytania na piśmie, na które Dyr. K. Nałęcki przygotowuje uzupełnienie do sprawozdania.

Po uwagach szczegółowych prof. W. ZIELIŃSKIEGO i mgra inż. W. WYDRYCHIEWICZA Senat przyjął do wiadomości sprawozdanie z Działalności Centrum Komputerowego w 1999 roku.

■ **Wnioski w sprawie ponownego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego**

- **prof. dra hab. inż. Jana ORLACZA** w Instytucie Mechanizacji Górnicwa (RG),
- **prof. dra hab. inż. Zenona SZCZEPANIAKA** w Katedrze Geomechaniki, Budownictwa Podziemnego i Ochrony Powierzchni (RG)

przedstawił Prorektor prof. J. CHOJCAN, który poinformował również o pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej.

Senat zaopiniował wnioski pozytywnie większością głosów (J. Orłacz - 35 "tak", 3 "nie", 1 "wstrz."; Z. Szczepaniak - 37 "tak", 2 "nie", 0 "wstrz.>").

■ **Prorektor ds. Nauki prof. R. SOSNOWSKI** przypomniał, że zgodnie ze Statutem Uczelni z dnia 31 sierpnia 2000 r. upływa kadencja Rady Bibliotecznej. Następnie Przewodniczący Rady Bibliotecznej prof. dr hab. inż. Wiesław SZEJA przedstawił sprawozdanie z działalności Rady w latach 1997-2000.

Zasadniczymi kierunkami działania Rady Bibliotecznej i Kierownictwa Biblioteki w kadencji 1997-2000 były:

- opracowanie koncepcji Biblioteki jako regionalnego centrum informacji naukowo-technicznej,
- opracowanie koncepcji unowocześnienia Biblioteki,
- opracowanie koncepcji zwiększenia dostępu do informacji przy minimalizacji kosztów zakupu nośników informacji,
- rozszerzenie zakresu usług świadczonych przez Bibliotekę,
- stworzenie Biblioteki przyjaznej dla czytelnika.

Spełniając swój statutowy obowiązek Rada Biblioteczna analizowała corocznie założenia i główne pozycje wydatków oraz oceniała realizację zadań finansowych. Opracowano i wdrażano program inwestycyjny obejmujący takie zadania, jak:

- rozwój zakupionego uprzednio oprogramowania informatycznego PROLIB pracującego w systemie sieciowym,
- zakup baz danych na CD-ROM i stworzenie stanowisk do korzystania z nich,
- włączenie Biblioteki do systemu Internet,
- prenumerata dostępu do baz danych udostępnionych w systemie sieciowym,
- modernizacja wyposażenia poprzez zakup komputerów i kserografów.

Niewielkie środki na import czasopism skłoniły Radę do wdrożenia algorytmu punktowego ich rozdziału, kierując się regułami ustanowionymi przez KBN. Zdaniem Rady zachodzi pilna potrzeba uzupełnienia zbiorów Biblioteki o monografie wydane w ostatnich latach.

W mijającej kadencji udział środków z budżetu Uczelni nie przekraczał 30%, resztę uzupełniały środki MEN otrzymywane z KBN. W związku ze zmianą zasad finansowania działalności ogólnotechnicznej zachodzi potrzeba określenia funkcjonowania Biblioteki Głównej. Rada Biblioteczna przedstawiła w tym względzie

stosowną koncepcję Władzom Uczelni. Do najważniejszych propozycji tej koncepcji należą:

- centralizacja zakupów nośników informacji,
- włączenie Biblioteki Głównej w system spółek obejmujących najważniejsze biblioteki akademickie i prenumerujących w wersji dostęp do baz danych i czasopism,
- rozszerzenie możliwości korzystania z danych dostępnych w sieci przez modernizację wyposażenia,
- stworzenie warunków technicznych i merytorycznych do utworzenia Regionalnego Centrum Informacji Naukowo-Technicznej wykorzystującego zbiory i wyposażenie Biblioteki Głównej (opracowano zasady działania takiej jednostki i przedstawiono na radzie poświęconej restrukturyzacji województwa).

Nie udało się zrealizować niektórych zamierzeń, m.in. selekcji księgozbioru w bibliotekach zakładowych i wydziałowych.

Zdaniem Rady należy utrzymać zasadę wyboru Dyrektora Biblioteki na kadencję w drodze konkursu. W zakończeniu sprawozdania Przewodniczący stwierdził, że bardzo dobrze układała się współpraca Rady z Dyrekcją. Przewodniczący podziękował członkom Rady Bibliotecznej za ich zaangażowanie oraz Prorektorowi R. Sosnowskiemu za zrozumienie potrzeb Biblioteki i pomoc w ich realizacji.

W dyskusji nad sprawozdaniem wypowiadali się: prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. L. LASEK, mgr H. BAŁUKA, prof. W. SZEJA i prof. R. SOSNOWSKI. Wysoko oceniono sprawozdanie i przedstawione w nim koncepcje. Zwrócono uwagę na wysokie koszty skryptów i monografii, i w świetle tego na potrzebę innej formy dystrybucji ich treści. Mówiono także o prawach autorskich, przy coraz powszechniejszym powielaniu skryptów i książek.

Prorektor R. Sosnowski podziękował profesorowi W. Szeji za zaangażowanie w prace Biblioteki oraz za przedstawienie sprawozdania i udział w posiedzeniu Senatu. Podziękowanie Profesorowi i Radzie Bibliotecznej złożyła również p. H. Bałuka, Dyrektor Biblioteki.

Senat przyjął do wiadomości sprawozdanie z działalności Rady Bibliotecznej za okres 1997-2000.

■ Prorektor prof. R. SOSNOWSKI przedstawił kandydatów z grupy nauczycieli akademickich do Rady Bibliotecznej na nową kadencję, którzy zostali zgłoszeni wcześniej przez poszczególne wydziały.

W wyniku tajnego głosowania w skład Rady Bibliotecznej na okres od 1 września 2000 r. do 31 sierpnia 2003 r. zostali:

- dr hab.inż. Ryszard BIAŁECKI, prof. nzw. w Pol.Śl. (RIE),
- prof. dr hab. inż. Andrzej JARZĘBSKI (RCh),
- dr hab. inż. Alfred KAŁUŻNY, prof. nzw. w Pol.Śl. (RE),
- dr inż. arch. Katarzyna LOCHER-KSIAŻEK (RAr),
- dr hab.inż. Jacek RAŁB, prof. nzw. w Pol.Śl. (ROZ),
- prof. dr hab.inż. Konrad WOJCIECHOWSKI (RAu).

■ W następnym punkcie Senat wysłuchał sprawozdania Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej prof. dra hab. Zygmunta KLESZCZEWSKIEGO za okres styczeń 1997 - grudzień 1999.

W okresie sprawozdawczym wydano podręczniki akademickie, skrypty, monografie i zeszyty naukowe, których całkowita ilość arkuszy wydawniczych wyniosła 5 583,5. Najwięcej arkuszy wydano w roku 1998- 2 109. W latach 1995 - 1999 ilość wydanych arkuszy nie uległa istotnym zmianom. W dalszym ciągu najwięcej jest wydawanych skryptów, wzrasta jednak ilość podręczników i Zeszytów Naukowych. Uruchomiono serię "Monografie", w ramach której wydawane są oryginalne pozycje, np. rozprawy habilitacyjne. Najbardziej aktywnymi Wydziałami w zakresie działalności wydawniczej są: Elektryczny (940,5 arkuszy wyd. w latach 1997-99), Automatyki, Elektroniki i Informatyki (902,55 ark.wyd.) oraz Mechaniczny Technologiczny (780,5 ark.wyd.).

W sprawozdaniu podkreślono następnie, że:

- kontynuowane i rozwijane są działania mające na celu zapewnienie dobrego poziomu wydawanych pozycji (m.in. przez dobór kompetentnych recenzentów);
- za korzystną tendencję uważa się stały wzrost ilości i jakości wydawanych Zeszytów Naukowych (m.in. publikacje w języku angielskim);
- bardzo wydatnej poprawie uległa szata graficzna i skrócony został cykl wydawniczy;
- ogłaszane przetargi na druk pozycji wydawniczych przyczyniają się do obniżenia kosztów;
- Wydawnictwo prowadzi szeroką działalność informacyjną o swojej działalności (zawiadamiane są wszystkie wyższe uczelnie oraz ok. 300 księgarń i hurtowni w całym kraju);

- na posiedzeniach Kolegium Redakcyjnego szczegółowo analizowana jest każda pozycja, zarówno pod względem poziomu merytorycznego, recenzji, celowości wydania jak i objętości;
- ilość punktów sprzedaży Wydawnictwa jest niewystarczająca (dwa w Gliwicach i jeden w Katowicach);
- mimo konkurencji wzrasta w ostatnich latach dochód ze sprzedaży pozycji Wydawnictwa;
- mimo znanych powszechnie trudności finansowych czynione są starania, aby honoraria autorskie były w miarę atrakcyjne;
- Wydawnictwo znajduje się w ścisłej czołówce wśród wydawnictw uczelni technicznych, zarówno pod względem ilości, jak i jakości wydanych pozycji;
- współpraca z Redaktorami Działowymi układa się bardzo dobrze.

Prof. Z. KLESZCZEWSKI podziękował na zakończenie Kierownictwu Uczelni za ciągłą troskę o sprawy Wydawnictwa i życzliwość, a Senatowi za okazane zaufanie i powierzenie obowiązków Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej.

W dyskusji nad sprawozdaniem wypowiadali się: prof. L. LASEK, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. M. DOLIPSKI, prof. J. BENDKOWSKI, prof. R. SOSNOWSKI i prof. B. POCHOPIEŃ. Dyskutanci wysoko ocenili działalność Wydawnictwa i jego Redaktora Naczelnego oraz Kierownika Wydawnictwa, panią mgr E. LEŚKO, zwracając szczególną uwagę na polepszenie jakości wydawanych pozycji. Wspomnieli o prestiżowej nagrodzie, jaką uzyskała książka prof. A. Klimpla na targach książki akademickiej. Sugerowali, aby Wydawnictwo opanowało punkty kserograficzne na Uczelni oraz rozszerzyło sieć stałych punktów sprzedaży. Prorektor R. SOSNOWSKI złożył gratulacje prof. Z. KLESZCZEWSKIEMU i mgr E. LEŚKO za bardzo pozytywną ocenę ich działalności przez dyskutantów. Do gratulacji przyłączył się JM REKTOR, który podziękował za ofiarną i profesjonalną pracę Redaktorowi Naczelnemu i pani Kierownik Wydawnictwa.

■ **W następnym punkcie JM REKTOR odczytał pismo Rektora Politechniki Wrocławskiej w sprawie wszczęcia postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa profesorowi Henrykowi HAWRYŁAKOWI, z prośbą o zaopiniowanie tego wniosku.**

Po konsultacji z Dziekanem Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki JM Rektor zaproponował na recenzenta tego wniosku prof. dra hab.inż. Macieja ZARZYCKIEGO. Dziekan

L. DOBRZAŃSKI stwierdził, że recenzentami wniosku mogliby być również profesorowie z Wydziału Mechanicznego Technologicznego, ale uwzględniając zgłoszoną kandydaturę, wyraża dla niej poparcie.

W wyniku tajnego głosowania Senat powołał profesora M. ZARZYCKIEGO na recenzenta wniosku Politechniki Wrocławskiej większością głosów (29 "tak", 2 "nie").

■ **Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI omówił projekty uchwał w sprawach:**

• **rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich w r.ak. 2000/2001,**

• **zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych w roku ak. 2000/2001.**

Po krótkiej dyskusji (dr L. BLACHA, prof. J. SUŁKOWSKI, prof. St. MAJEWSKI) Senat jednomyślnie podjął uchwały w powyższych sprawach. Przyjęte uchwały nie różnią się zasadniczo od obowiązujących w r.ak. 1999/2000. W pierwszej z nich wprowadzono górną granicę liczebności grup ćwiczeniowych na I roku (35 osób), w drugiej - współczynnik obliczeniowy dla zajęć laboratoryjnych prowadzonych przez profesorów ustalono na poziomie 0,7.

■ **JM Rektor wnioskował o przyznanie tytułu honorowego "Fundator Politechniki Śląskiej" panu inż. Janowi BINKIEWICZOWI z Toronto, którego wolą jest przekazanie na konto Politechniki Śląskiej dla Wydziału Chemicznego kwoty ok. 119 tys. dolarów kanadyjskich.**

Jak wyjaśnił prof. J. ZAWADIAK, inż. J. Binkiewicz przed II wojną światową studiował na Wydziale Chemicznym Politechniki Lwowskiej i pobierał od Rządu Polski stypendium, dzięki któremu mógł ukończyć studia. Chcąc częściowo spłacić dług, wyraził wolę przekazania swoich oszczędności na rzecz Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej, prosząc o ufundowanie w przyszłości stypendium Jego imienia dla najlepszych studentów i doktorantów. Pieniądze zostały przekazane na konto Stowarzyszenia Przyjaciół Wydziału Chemicznego. Zarząd Stowarzyszenia ulokował gotówkę w obligacjach oraz podjął decyzję o wręczeniu inż. J. Binkiewiczowi Odznaki Honorowego Członka Stowarzyszenia.

Fundacja na rzecz Politechniki Śląskiej, o czym powiadomił Prorektor prof. R. SOSNOWSKI, podjęła uchwałę o przyznaniu inż. Janowi BINKIEWICZOWI tytułu honorowego "Fundator Politechniki Śląskiej". Z tytułem wiąże się - zgodnie ze Statutem Fundacji - przyznanie "Złotej cegiełki" i "Złotej medalu".

Po uwagach szczegółowych (prof. W. CHOLEWA, prof. J. ZAWADIAK, prof. R. SOSNOWSKI i prof. B. POCHOPIEŃ) Senat podjął jednomyślnie uchwałę w powyższej sprawie.

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiadali się:**

● JM REKTOR wyjaśnił decyzję w sprawie wypłat wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe. Po dyskusji ze Związkami Zawodowymi i przykrych doświadczeniach z roku ubiegłego, postanowiono nie zaciągać w tym roku kredytu bankowego na pokrycie tych kosztów, przesuując termin ich płatności. Wypłaty zostaną uruchomione po uzyskaniu odpowiednich środków z MEN. W tej kwestii dyskutowali: prof. St. KOZIELSKI, prof. R. GRZYMKOWSKI, dr G. KOZŁOWSKA, prof. L. DOBRZAŃSKI.

● Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI poinformował o stanie naboru na studia w r.ak. 2000/2001 (do 21 czerwca zgłosiło się 8 094 kandydatów - szczegóły w rubryce DYDAKTYKA).

Prorektor apelował do Dziekanów o przygotowanie wniosków o stypendia Ministra Edukacji Narodowej. Poinformował także o organizowanym kongresie "Nowa Europa" (5-7 października 2000 r.), w którym przewiduje się udział ok. 2500 osób, w tym ok. 1000 studentów. Szczegółowe informacje będą przesłane na wydziały.

KRONIKA REKTORSKA

■ W dniu 6 czerwca br. odbyło się I posiedzenie Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, podczas którego JM Rektor B. POCHOPIEŃ wręczył, w obecności Prorektora R. SOSNOWSKIEGO, akty nominacyjne jej Przewodniczącemu prof. J. MARCINIAKOWI i członkom Rady Naukowej, której skład powołano Zarządzeniem Nr 26/1999/2000 Rektora Pol. Śl.

■ W dniu 9 czerwca br. w gmachu Filii Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach odbyło się posiedzenie Regionalnego Porozumienia Rektorów, w którym uczestniczył JM Rektor B. POCHOPIEŃ. Tematyka posiedzenia obejmowała m.in. następujące problemy: przekształcenie Filii ASP w samodzielną uczelnię, matura 2002 - szanse i wątpliwości, rankingi szkół wyższych, edukacja, nauka i sztuka w strategii rozwoju Śląska.

■ W gmachu Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie odbyło się w dniu 12 czerwca br. spotkanie kierownictwa resortu z rektorami państwowych szkół wyższych, w którym uczestniczył JM Rektor B. POCHOPIEŃ. Spotkanie poświęcone było aktualnym problemom szkolnictwa wyższego, a w szczególności: ocenie działalności finansowej szkół wyższych w 1999 r., aktualnemu stanowi prac nad projektem ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, filiom i wydziałom zamiejscowym w świetle obowiązujących przepisów ustawy, reformie wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego.

■ JM Rektor B. POCHOPIEŃ w dniu 14 czerwca br. wziął udział w otwarciu konferencji naukowej „Czujniki optoelektroniczne i elektroniczne - COE 2000”.

■ W dniu 13 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Dyrektor Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach podpisali porozumienie o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską a GPW. Obecni byli Prorektorzy J. CHOJCAN i W. ZIELIŃSKI oraz przedstawiciele Dyrekcji GPW.

■ W dniach 15-17 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w Zielonej Górze, z udziałem Ministra Edukacji Narodowej, którą poprzedziło uroczyste posiedzenie Senatu Politechniki Zielonogórskiej z okazji 35-lecia Uczelni. Zasadniczym tematem obrad była problematyka związana z wewnętrznymi systemami kontroli i oceny jakości kształcenia. Podjęto uchwałę KRPUT w sprawie powołania Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych (p. niżej). Minister Edukacji Narodowej prof. M. Handke oraz wiceprzewodniczący KRASP podpisali komunikat dotyczący ustaleń podjętych przez Komisję ds. Integracji, Partnerstwa i Standardów Akademickich KRASP, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Centralną Komisję Egzaminacyjną (komunikat w załączeniu).

Uchwała

**Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych
z dnia 17 czerwca 2000 r.**

w sprawie powołania

Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych

Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych wyraża wolę powołania Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych i zobowiązuje

Konferencję Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych do przygotowania regulaminu Komisji oraz procedury akredytacyjnej.

Ogólne zasady zapewnienia jakości kształcenia w polskich uczelniach technicznych

1. Cele akredytacji:

- podnoszenie jakości kształcenia,
- tworzenie jasnych i jednoznacznych procedur oceny programów studiów uzgodnionych z systemami stosowanymi w innych krajach, szczególnie w Unii Europejskiej,
- tworzenie warunków ułatwiających krajową i międzynarodową wymianę studentów,
- promowanie kierunków studiów spełniających wysokie standardy jakościowe.

2. Założenia systemu akredytacji:

- akredytacja dotyczy poszczególnych kierunków studiów realizowanych w uczelniach technicznych,
- uzgodnienie standardów i kryteriów jakości kształcenia prowadzi powołana do tego celu Akredytacyjna Komisja Uczelni Technicznych.

3. Akredytacyjna Komisja Uczelni Technicznych:

- Komisję Akredytacyjną powołuje Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych,
- w skład Komisji Akredytacyjnej wchodzi przedstawiciele uczelni technicznych, pracodawców oraz przedstawiciele stowarzyszeń naukowo-technicznych,
- przewodniczący Komisji Akredytacyjnej będzie desygnowany przez KRPUT,
- regulamin Komisji Akredytacyjnej oraz opracowaną przez Komisję procedurę akredytacyjną zatwierdza KRPUT.

Komunikat

dotyczący ustaleń podjętych przez Komisję ds. Integracji, Partnerstwa i Standardów Akademickich KRASP, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Centralną Komisję Egzaminacyjną

Od początku bieżącego roku prowadzone są rozmowy pomiędzy Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich (Komisja ds. Integracji, Partnerstwa i Standardów Akademickich) a Ministerstwem Edukacji Narodowej i Centralną Komisją Egzaminacyjną. Rozmowy dotyczą uznawalności wyników zewnętrznych egzaminów maturalnych w procesie rekrutacji kandydatów na wyższe uczelnie w latach przejściowych 2002/2003 do 2004/2005 oraz w roku akad. 2005/2006 i latach następnym. Ostateczne porozumienie w tej sprawie zostanie prawdopodobnie podpisane jesienią 2000 roku, po czym będzie przesłane do ratyfikacji Senatami szkół wyższych.

W dotychczasowych ustaleniach rektorzy uczestniczący w ww. spotkaniach zaaprobowali kierunek wspólnie prowadzonych prac zmierzających do uznania wyników zewnętrznego egzaminu maturalnego jako jednego z elementów rekrutacji, pod warunkiem, że kandydat na dany wydział wybierze na maturze przedmiot lub przedmioty (z grupy do wyboru) zgodnie ze wskazaniami wydziału. Wymagany minimalny wynik potrzebny do ubiegania się o przyjęcie na wyższą uczelnię będzie każdego roku określany przez komisje rekrutacyjne. Zewnętrzne egzaminy maturalne będą przeprowadzane w warunkach zbliżonych do obecnie obowiązujących na egzaminach wstępnych:

- kodowanie prac,
 - obecność obserwatorów zewnętrznych (pracownicy wyższych uczelni, pracownicy nadzoru kuratorskiego, instytucji prowadzących szkoły, itp.), w salach gdzie będzie pisana matura,
 - jeden zestaw arkuszy egzaminacyjnych w całym kraju z każdego przedmiotu,
 - jednakowe kryteria sprawdzania prac maturalnych,
 - jednolicie przygotowani przez okręgowe komisje egzaminacyjne zewnętrzni egzaminatorzy.
- Uzgodniono, że w tworzeniu procedury ustalania arkuszy egzaminacyjnych na dany rok oraz w ich przygotowaniu uczestniczyć będą przedstawiciele poszczególnych dyscyplin naukowych wskazani przez KRASP.

■ 17 czerwca br. odbyła się uroczysta wspólna sesja Rady Miejskiej w Gliwicach i Rady Powiatu Gliwickiego, która stanowiła kulminację obchodów 750-lecia miasta Gliwice. W sesji uczestniczyli Prorektorzy W. ZIELIŃSKI i J. CHOJCAN, którzy przekazali gratulacje w imieniu społeczności akademickiej Politechniki Śląskiej.

■ Na zaproszenie Prezydenta Miasta Katowice Piotra USZOKA i Przewodniczącego Rady Miasta Wojciecha BOKOŃSKIEGO, JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w uroczystości nadania tytułu HONOROWY OBYWATEL MIASTA KATOWICE Jego Świątobliwości Janowi Pawłowi II. Uroczystość odbyła się w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach w dniu 19 czerwca br.

■ W dniu 20 czerwca br. w gmachu Biblioteki Śląskiej w Katowicach odbyło się wspólne posiedzenie Zespołu Zadaniowego i Programującego ds. Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, podczas którego podsumowano dotychczasowe prace w tym zakresie. Marszałek Województwa Śląskiego dr Jan OLBRYCHT zaprezentował przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego wersję roboczą Strategii Rozwo-

ju Województwa Śląskiego. W posiedzeniu uczestniczyli JM Rektor B. POCHOPIEŃ i prof. R. WILK, który wraz z prof. K. KŁOSKIEM i prof. J. POPCZYKIEM wchodzi w skład Zespołu Programującego.

■ W dniu 21 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w nadzwyczajnym seminarium naukowym Wydziału Górnicztwa i Geologii z okazji nadania panu prof. Bernardowi DRZEŹLI tytułu Profesora Honorowego China University of Mining and Technology - Xuzhou.

■ W dniu 27 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w Jubileuszowej Sesji Naukowej zorganizowanej na Wydziale Elektrycznym z okazji 75-lecia urodzin prof. zw. dr hab. inż. Władysława PASZKA.

■ W Auli Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się w dniu 28 czerwca br. uroczystość nadania tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Krakowskiej prof. Janowi KMICIE, w której uczestniczył JM Rektor B. POCHOPIEŃ.

■ W dniu 28 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w sesji Zgromadzenia Ogólnego Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach, w czasie której prof. Kornel GIBIŃSKI wygłosił referat nt. "Medycyna i człowiek u progu XXI stulecia".

■ W dniu 29 czerwca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w uroczystym posiedzeniu Rady Naukowej Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze, które odbyło się w ramach obchodów 45-lecia istnienia tej jednostki.

STOPNIE NAUKOWE

■ Habilitacje

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

- **dr hab.inż. Andrzej GRUSZCZYK** (ur. 24.03.1950 r. w Katowicach) z Wydziału Mechanicznego Technologicznego - w zakresie inżynierii materiałowej, spawalnictwa; uchwała RMT - 20.10.1999 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.
- **dr hab.inż. Stanisław KOWALIK** (ur. 4.04.1945 r. w Zawierciu) z Wydziału Górnicztwa i Geologii - w zakresie organiza-

cji i zarządzania w górnictwie; uchwała RG - 12.10.1999 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.

- **dr hab. Jan Zygmun OSTOJA** (ur. 19.11.1954 r. w Katowicach) z Katedry Ekonomii i Finansów Wydziału Organizacji i Zarządzania - w zakresie ekonomii, mikroekonomii; uchwała Rady Wydziału Akademii Ekonomicznej w Krakowie - 17.01.2000 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.
- **dr hab.inż. Zygmunt PIĄTEK** (ur. 29.06.1947 r. w Wierzbie) z Wydziału Elektrycznego - w zakresie elektrotechniki, elektrotechniki teoretycznej, pola elektromagnetycznego, torów wieloprądowych; uchwała RE - 11.01.2000 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.
- **dr hab.inż. Andrzej SUCHETA** (ur. 22.09.1949 r. w Jaworznie) z Politechniki Łódzkiej, Filia w Bielsku-Białej - w zakresie budowy i eksploatacji maszyn, energetyki, techniki cieplnej; uchwała RIE - 13.12.1999 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

- **dr inż. Krzysztof ĆWIERTNIA** (ur. 9.08.1960 r. w Kazimierzy Wielkiej) z KWK "Staszic" w Katowicach; temat pracy doktorskiej "Prognozowanie stateczności obudów murowych szybów obciążonych w jednym kierunku zwiększonym ciśnieniem górotworu", promotor - prof. dr hab.inż. Zenon Szczepaniak, RG - 28.03.2000 r.
- **dr inż. Tomasz CISEK** (ur. 12.12.1968 r. w Tarnowskich Górach) doktorant Wydziału Górnicztwa i Geologii; temat pracy doktorskiej - "Możliwości poprawy uwarunkowania zadania lokalizacji ognisk wstrząsów w obszarach przygranicznych kopalń sąsiadujących", promotor - prof. dr hab.inż. Bernard Drzeźła, RG - 28.03.2000 r.
- **dr inż. Mariusz OLEKSY** (ur. 11.05.1966 r. w Ustrzykach Dolnych) z Polit. Rzeszowskiej; temat pracy doktorskiej - "Tiksotropowe kompozycje nienasyconych żywic poliestrowych o wydłużonej trwałości", promotor - dr hab.inż. Henryk Galina prof. Pol. Rzeszowskiej, RCh - 14.06.2000 r.
- **dr inż. Dariusz KUC** (ur. 17.11.1968 r. w Siemianowicach Śląskich) z Katedry Nauki o Materiałach; temat pracy doktorskiej - "Zastosowanie metod stereolo-

gicznych do oceny zmian mikrostruktury stali austenitycznych odkształcanych na gorąco", promotor dr hab.inż. Jan Cwajna prof.nzw. w Pol. Śl., RM - 19.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**

- **dr inż. Agnieszka KUDYBA-JANSEN** (ur. 24.07.1969 r. w Katowicach) z Katedry Nauki o Materiałach Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Processing of sialon powders"; promotor - doc. dr hab.inż. Stanisław Serkowski, RM - 19.06.2000 r.
- **dr inż. Witold BELUCH** (ur. 28.06.1967 r. w Bytomiu) z Katedry Wytrzymałości Materiałów i Metod Komputerowych Mechaniki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Analiza wrażliwości i optymalizacja ewolucyjna układów mechanicznych z pęknięciami", promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz Burczyński, RMT - 21.06.2000 r.
- **dr Mirosław HABARTA** (ur. 12.06.1968 r. w Cieszynie) z Katedry Wytrzymałości Materiałów i Metod Komputerowych Mechaniki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Analiza wrażliwości i kształtu koncentratorów naprężeń z zastosowaniem metody elementów brzegowych", promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz Burczyński, RMT - 21.06.2000 r.
- **dr inż. Jarosław KACZMARCZYK** (ur. 7.10.1969 r. w Włoszczowej) z Katedry Mechaniki Stosowanej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Optymalizacja cech dynamicznych naczyń wyciągowego", promotor - dr hab. inż. Dagmara TEJSZERSKA prof. nzw. w Pol.Śl., RMT - 21.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**
- **dr inż. Marcin KŁOS** (ur. 12.08.1971 r. w Zabrze) z Instytutu Inżynierii Wody i Ścieków Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Zastosowanie procesu flokacji do separacji zawiesin pokoagulacyjnych", promotor - dr hab.inż. Waldemar Sawiniak prof.nzw. w Pol.Śl., RIE - 26.06.2000 r.
- **dr inż. Maria DZICZKOWSKA** (ur. 22.01.1955 r. w Maczkach) z Instytutu Elektroniki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Odtwarzanie zegara taktowania strumienia danych sieci ATM dla warstwy AALI", promotor - dr hab.inż. Jan CHOJCAN prof. nzw. w Pol. Śl., RAU - 27.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**
- **dr inż. arch. Jakub CZARNECKI** (ur. 19.03.1964 r. w Gliwicach) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej -

"Wpływ rozwoju technologicznego na kształtowanie funkcji bankowej, na przykładzie wybranych banków", promotor - prof. dr inż. arch. Wiktor Jackiewicz, RAr - 29.06.2000 r.

- **dr inż. Rafał MICHALIK** (ur. 22.06.1970 r. w Katowicach) z Katedry Nauki o Materiałach Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Wpływ stanu fizykochemicznego na mechanizm i kinetykę korozji nowych stopów tytanu dla medycyny", promotor - dr hab.inż. Jan Łaskawiec prof.nzw. w Pol. Śl., RM - 29.06.2000 r.
- **dr inż. Jerzy PASTERNAK** (ur. 18.01.1945 r. w Rzeszowie) z Fabryki Kotłów RAFAKO w Raciborzu; temat pracy doktorskiej - "Analiza technologicznych i strukturalnych czynników decydujących o własnościach i przydatności stali typu (9-12%) Cr-Mo-V z wolframem do budowy kotłów o parametrach nadkrytycznych", promotor - prof. dr hab. inż. Adam Hernas, RM - 29.06.2000 r.
- **dr inż. Barbara KLEMCZAK** (ur. 21.02.1968 r. w Katowicach) z Katedry Inżynierii Budowlanej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Lepko-sprężysto-plastyczny model materiałowy do numerycznej symulacji zjawisk zachodzących we wczesnym okresie dojrzewania betonu", promotor - dr hab. inż. Stanisław Majewski prof.nzw. w Pol.Śl., RB - 14.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**
- **dr inż. Grzegorz WANDZIK** (ur. 26.11.1964 r. w Gliwicach) z Katedry Inżynierii Budowlanej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Numeryczna symulacja przebiegu płyty żelbetowej", promotor - dr hab. inż. Stanisław Majewski prof.nzw. w Pol., RB - 21.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**

Stopień doktora nauk fizycznych uzyskali:

- **dr inż. Grzegorz CZEMPIK** (ur. 22.02.1971 r. w Świerklańcu) z Instytutu Fizyki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Badania własności elektronowych i strukturalnych powierzchni i cienkich warstw dwutlenku cyny", promotor - dr hab.inż. Jacek Szuber prof.nzw. w Pol. Śl., RMF - 7.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**
- **dr inż. Lucyna GRZĄDZIEL** (ur. 10.11.1971 r. w Bytomiu) z Instytutu Fizyki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Fotoemisyjne badania własności elektronowych cienkich warstw ftalocyjaniny miedzi (CuPc)", promotor - dr hab.inż. Jacek Szuber prof. nzw. w Pol. Śl., RMF - 7.06.2000 r. - **z wyróżnieniem**

Gratulacje

DYDAKTYKA

■ Limity i liczba kandydatów na studiach dziennych w roku akad. 2000/2001

Wydział	Kierunek studiów	Limit	Liczba kandyd. *)
RAr	ARCHITEKTURA I URBANISTYKA	90	763
RAu	AUTOMATYKA I ROBOTYKA	180	81
	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA	230	205
	INFORMATYKA	180	576
	MAKROKIERUNEK (Aut. i Rob. Elektr. i Tel.Informatyka)	90	55
RB	BUDOWNICTWO	300	706
	- dwustopniowe studia magisterskie		
	- studia inżynierskie CKI Rybnik		
	• (specj.: Inżynieria miejska)	60	77
• (specj.: Budowlano-architektoniczna)	60	167	
RCh	INŻYNIERIA CHEMICZNA I PROCESOWA	120	55
	TECHNOLOGIA CHEMICZNA	300	221
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	120	37
RE	ELEKTROTECHNIKA		
	- studia magisterskie	240	268
	- studia inżynierskie		
	• Gliwice	90	43
	• CKI Rybnik	90	30
ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA (st.inżynierskie)	120	213	
RG	GÓRNICTWO I GEOLOGIA	330	162
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	120	83
RIE	INŻYNIERIA I OCHRONA ŚRODOWISKA	300	556
	- energetyka komunalna - (st.inżynierskie CKI Rybnik)	70	96
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	300	198
RMF	FIZYKA TECHNICZNA	120	18
	MATEMATYKA	300	276
RMT	AUTOMATYKA I ROBOTYKA		
	- dwustopniowe studia magisterskie	330	395
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN		
	- dwustopniowe studia magisterskie	330	166
	- studia inżynierskie		
	• CKI Rybnik	100	30
	• Dąbrowa Górnicza	200	182
WYCHOWANIE TECHNICZNE			
- dwustopniowe studia magisterskie	210	25	
ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI			
- dwustopniowe studia magisterskie	330	264	
RM	INŻYNIERIA MATERIAŁOWA		
	- studia magisterskie	100	79
	- studia inżynierskie	60	12
	METALURGIA	100	80
	TRANSPORT	200	394
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	100	225
ROZ	ZARZĄDZANIE I MARKETING		
	- studia magisterskie (Zabrze)	180	380
	- studia magisterskie (Katowice)	90	352
	- studia inżynierskie (Rybnik)	60	147
	- studia inżynierskie (Tarnowskie Góry-Repty)	60	48
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI		
	- studia magisterskie (Zabrze)	180	201
- studia magisterskie (Katowice)	90	228	
OGÓŁEM		6530	8094

*) - wg stanu na dzień 21.06.2000 r.

■ **Limity i liczba kandydatów na studiach wieczorowych w roku akad. 2000/2001**

Wydział	Kierunek studiów	Limit	Liczba kandyd.*)
RAr	ARCHITEKTURA I URBANISTYKA	60	21
RAu	AUTOMATYKA I ROBOTYKA	90	12
	ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA	180	62
	INFORMATYKA		
	- Gliwice	180	148
	- Żory	60	67
RB	BUDOWNICTWO		
	- Gliwice	150	77
	- Rybnik (specj. Inżynieria Miejska)	90	99
	- Żory	60	19
RCh	TECHNOLOGIA CHEMICZNA	100	1
RE	ELEKTROTECHNIKA	210	39
RG	GÓRNICTWO I GEOLOGIA		
	- Gliwice	200	40
	- Rybnik	100	68
RIE	INŻYNIERIA I OCHRONA ŚRODOWISKA	200	89
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	120	29
RMF	MATEMATYKA	120	11
RMT	AUTOMATYKA I ROBOTYKA	120	23
	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	120	46
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	120	14
RM	INŻYNIERIA MATERIAŁOWA	100	13
	METALURGIA	100	8
	TRANSPORT	200	139
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	100	20
ROZ	ZARZĄDZANIE I MARKETING		
	- Zabrze	90	114
	- Katowice	60	84
	- Rybnik	60	131
	ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI		
	- Zabrze	90	34
- Katowice	60	13	
OGÓLEM		3140	1421

*) - wg stanu na dzień 21.06.2000 r.

■ **Studia Podyplomowe na Wydziale Elektrycznym**

16 czerwca br. w auli 615 im. prof. Lucjana Nehrebeckiego na Wydziale Elektrycznym odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów 40 absolwentom Studiów Podyplomowych nt. "Konkurencja na rynku energii elektrycznej". Dyplomy wręczali: wiceminister EN prof. Wilibald WINKLER, kierownik programowy studium prof. Jan POPCZYK i prodziekan dr inż. Marian MIKRUT.

Organizatorem studium, które odbywało się od października 1999 roku do maja br., był Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów. Było to już czwarte studium dotyczące rynku energii elektrycznej. W sumie studium z tego cyklu ukończyły 222 osoby, co jest zasługą zarówno kierownika programowego jak i kierownika organizacyjnego prof. Kurta ŻMUDY oraz wykładowców, wywodzących się z 4 wyższych uczelni (Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Warszawska, Akademia Ekonomicz-

na w Katowicach, Politechnika Śląska), Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., Urzędu Regulacji Energetyki i Fundacji Efektywnego Wykorzystania Energii.

Od października 2000 r. formuła studium ulega rozszerzeniu. Jako współorganizator dołącza Instytut Techniki Ciepłej Politechniki Śląskiej. Wspólne kierownictwo programowe studium objęli profesorowie Jan POPCZYK i Andrzej ZIĘBIK. Tematyką studium będzie "Rynek energii elektrycznej, ciepła i gazu". Studium jest adresowane do pracowników przedsiębiorstw energetycznych w sektorach: elektroenergetycznym, ciepłowniczym i gazowniczym, oraz do samorządów lokalnych odpowiedzialnych za opracowanie założeń do planów zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i gaz. Ponadto może być interesujące dla zakładów przemysłowych, firm konsultingowych i instytucji zainteresowanych rozwojem rynków energii elektrycznej, ciepła i gazu.

Zgłoszenia na studium przyjmuje i informacji udziela sekretariat Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów (tel./fax 237 14 81).

(m)

■ VI cykl Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych z zakresu przyjaznej dla środowiska restrukturyzacji przemysłu ciężkiego

Trwają zajęcia VI cyklu Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych z zakresu przyjaznej dla środowiska restrukturyzacji przemysłu ciężkiego. W zajęciach uczestniczy 17 dyrektorów z 10 elektrowni i zakładów metalurgicznych. W środę 28 czerwca uczestnicy studiów wysłuchali wykładu podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej prof. Wilibalda WINKLERA na temat "Droga Polski do Unii Europejskiej". W swym wykładzie nakreślił On krótką historię Unii, scharakteryzował dążenie Polski do integracji ze strukturami unijnymi oraz omówił aktualny stan negocjacji członkowskich. Wiele miejsca w jego wykładzie zajęła również sprawa pomocy Unii Europejskiej dla Polski.

W wykładzie poza uczestnikami VI edycji studiów uczestniczyła także grupa członków Klubu Absolwenta Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych.

Kolejne zajęcia Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych odbędą się w dniu 12 września br. Wykład na temat społecznych aspektów restrukturyzacji przemysłu poprowadzi Brigitta WIDMAIER z Instytutu Pracy i Techniki (Institut Arbeit und Technik) w Gelsenkirchen (Niemcy).

VI cykl Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych zakończy się jesienią br. (7 listopada - obrony prac, 5 grudnia - uroczyste wręczenie dyplomów).

We wrześniu rozpocznie się rekrutacja uczestników VII cyklu Amerykańsko-Polskich Studiów Podyplomowych przeznaczonego tym razem dla dyrektorów i kadry kierowniczej różnych branż przemysłu ciężkiego.

Jerzy Barglik

ORGANIZACJA

W czerwcu 2000 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej

■ Zarządzenia

- Nr 25/1999/2000 z dnia 2 czerwca w sprawie zasad wymiany studentów i nauczycieli akademickich w ramach programu Socrates/Erasmus realizowanego w Politechnice Śląskiej

- Nr 26/1999/2000 z dnia 6 czerwca w sprawie powołania Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej
- Nr 27/1999/2000 z dnia 6 czerwca w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania

■ Pisma okólne

- Nr 20/1999/2000 z dnia 27 czerwca w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich w roku akademickim 2000/2001
- Nr 21/1999/2000 z dnia 27 czerwca w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych w roku akademickim 2000/2001

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wizyta prof. Nico BEUTE

W dniach 20-21 czerwca w Politechnice Śląskiej przebywał prof. Nico BEUTE - Dziekan Wydziału Inżynierskiego (Dean of Engineering) Cape Technikon, Kapsztad, RPA.

Przed dwu laty Politechnika Śląska podczas wizyty Prorektora ds. Nauki prof. Remigiusza SOSNOWSKIEGO w Kapsztadzie podpisała porozumienie o współpracy z tą uczelnią.

Pierwszą część wizyty prof. Nico BOUTE spędził w Katowicach. Zapoznał się z działalnością Centrum Studiów Podyplomowych, Nowych Technologii i Restrukturyzacji Przemysłu, a następnie spotkał się z Prodziekanem Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu Politechniki Śląskiej prof. Jerzym OKRAJNIM i zwiedził niektóre laboratoria wydziałowe. Dalszą część wizyty prof. Nico BEUTE spędził w Gliwicach. Spotkał się z Prorektorem Politechniki Śląskiej ds. Organizacji i Rozwoju prof. Janem CHOJCANEM. Następnie zwiedził laboratoria Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki, spotkał się z Prodziekanami Wydziału Elektrycznego dr inż. Marianem MIKRUTEM i dr hab. inż. Kazimierzem GIERLOTKĄ. Prof. Nico BOUTE, z wykształcenia elektryk, żywo interesował się laboratoriami Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej. Na zakończenie wizyty obie strony wyraziły wolę podjęcia bliższej współpracy między uczelniami np. w ramach umowy międzyrządowej, jaką Polska ma zamiar w niedalekiej przyszłości podpisać z RPA.

Jerzy Barglik

■ Profesor Sarma B. K. VRUDHULA na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki

13 czerwca br. w auli na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki prof. dr Sarma B.K. VRUDHULA z University of Arizona wygłosił wykład pt. "Standby power minimization for mobile systems". Prof. S. Vrudhula pełni także funkcję dyrektora Center for of Arizona i wraz z prof. Olgierdem PALUSIŃSKIM koordynują ze strony amerykańskiej współpracę Politechniki Śląskiej z University of Arizona w Tuscon (USA).

■ Wyjazdy, przyjazdy

Dział Współpracy z Zagranicą odnotował w czerwcu br. 154 wyjazdy zagraniczne. Na liście 30 krajów, do których udali się pracow-

nicy i studenci są: Czechy (33 osoby), Niemcy (32), Francja (7), Izrael (7), Rosja (7), Słowacja (6), Węgry (6), Włochy (6), Dania (5), Chorwacja (4), Portugalia (4), Belgia (3), Grecja (3), Hiszpania (3), Holandia (3), Ukraina (3), USA (3), Wielka Brytania (3), Austria (2), Bułgaria (2), Słowenia (2), Szwajcaria (2) oraz Białoruś, Finlandia, Irlandia, Kanada, Macedonia, Rumunia, Szwecja i Turcja (po jednej osobie). Cele wyjazdów: konferencje - 79 osób, konsultacje i wykłady - 53 osoby (w tym 2 pracowników w ramach programu SOCRATES), staże - 8 studentów (w ramach programu SOCRATES), inne powody - 14 osób.

W tym samym okresie do Uczelni przybyło 15 osób z 6 krajów: Czechy (6), Francja (3), Niemcy (2) oraz Holandia, Portugalia i Szwajcaria (po jednej osobie).

JUBILEUSZ 75-LECIA URODZIN Prof. zw. dr hab.inż. Władysława PASZKA

27 czerwca br. na Wydziale Elektrycznym odbyły się uroczystości związane z 75-leciem urodzin profesora Władysława PASZKA, wybitnego uczonego, specjalisty z maszyn elektrycznych, wielce zasłużonego dla rozwoju elektrotechniki w Polsce. O godz. 10 w auli 102 rozpoczęła się Sesja Naukowa, której przewodniczył Jubilat. Dwie godziny później odbyła się Sesja Jubileuszowa z udziałem ok. 200 osób, przedstawiciele wszystkich krajowych uczelni technicznych, Polskiej Akademii Nauk, zakładów przemysłowych, biur projektowych i innych instytucji, z którymi współpracował Profesor, wychowanków Profesora. Obecna była kilkusobowa delegacja Uniwersytetu Technicznego w Brnie. Sesję prowadził prof. Władysław MIZIA, kierownik Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych. Gratulacje i życzenia w imieniu Kierownictwa Politechniki Śląskiej złożył JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEN; w sesji uczestniczył również Prorektor ds. Nauki prof. Remigiusz SOSNOWSKI.

Następnie przekazano Jubilatowi adres okolicznościowy od Wiceministra Edukacji Narodowej, profesora Wilibalda WINKLERA, któremu obowiązki służbowe uniemożliwiły wzięcie udziału w sesji. Pod nieobecność Dziekana Wydziału Elektrycznego (z przyczyn losowych) gratulacje i życzenia w imieniu studentów i pracowników Wydziału złożył Prodziekan Marian MIKRUT. Przewodniczący Sekcji Maszyn i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN prof. Kazimierz ZAKRZEWSKI omówił dokonania i zasługi Profesora dla nauki i przemysłu (skrót wystąpienia prof. K. Zakrzewskiego publikujemy niżej), a następnie referat okolicznościowy "Retrospekcja na 50-lecie mojej pracy na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach" wygłosił w sposób niezwykle barwny sam Jubilat. Sesję zakończyły wystąpienia gości - gratulacje, życzenia i kwiaty od delegacji i wychowanków, niezliczone wiązanki kwiatów. Członkowie Zarządu Elektrowni Łaziska wręczyli Profesorowi odznakę "Zasłużonemu dla Elektrowni Łaziska". Jubilat otrzymał też liczne telegramy, w tym od grona profesorów z St. Petersburga. Z okazji Jubileuszu wydano Zeszyt Naukowy "Elektryka" (171), zawierający 21 referatów, prezentowanych przez autorów podczas Sesji Naukowej i Sesji Jubileuszowej.

W godzinach popołudniowych w stołówce akademickiej przy ul. Pszczyńskiej odbyło się spotkanie koleżeńskie.

Organizatorem uroczystości była Katedra Maszyn i Urządzeń Elektrycznych.

(m)

Profesor urodził się 27 czerwca 1925 r. w Bielsku-Białej. Zgodnie z tradycją, otrzymał imię Władysław, które przyniósł sobie w dniu urodzin. W czasie wojny nie mógł kontynuować nauki w Państwowym Liceum i Gimnazjum w Bielsku i pracował fizycznie jako uczeń, później czeladnik elektryk w Bielskim Przedsiębiorstwie Montażowym Warsztatów Elektrycznych. Po zakończeniu drugiej wojny światowej ukończył szkołę średnią w Bielsku-Białej oraz eksternistyczny egzamin dojrzałości w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Gliwicach w roku 1946. W tym samym roku ukończył wstępny rok studiów przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach i podjął studia na Wydziale Elektrycznym tej Uczelni. Studiował dwie specjalności: maszyny elektryczne i elektronikę, uzyskując w roku 1951 tytuł mgr inż. elektryka.

Już od najmłodszych lat wykazywał nieprzeciętne zdolności nie tylko do przedmiotów ścisłych, ale także w dziedzinie nauk humanistycznych. Niezwykłe zdolności koncentracji umysłu ułatwiły Mu przyswojenie kilku języków obcych, tak przydatnych w dalszej pracy zawodowej i karierze naukowej.

Jeszcze jako student rozpoczął w 1949 r. pracę w charakterze asystenta w Katedrze Maszyn Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał na macierzystym Wydziale w 1958 r. na podstawie pracy doktorskiej pt.: "Niektóre zagadnienia projektowania i szczególne formy budowy amplitud", która dotyczyła nowoczesnych, jak na owe czasy, wzmacniaczy elektromaszynowych.

Ważnym etapem w dalszym rozwoju naukowym stał się pobyt na stażu naukowo-badawczym w Politechnice Federalnej w Zurichu (Eidgenössische Technische Hochschule Zürich) w latach 1958-1959. Zaowocował on wkrótce rozprawą habilitacyjną zatytułowaną: "Stabilizacja napięcia samowzbudnych generatorów synchronicznych".

Kolejne etapy to: uzyskanie tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego (1972 r.), a następnie profesora zwyczajnego (1987 r.).

Katedra Maszyn Elektrycznych Politechniki Śląskiej przetrwała się w 1979 r. za sprawą prof. Wł. Paszka, który objął w roku 1966 jej kierownictwo po przejściu na emeryturę prof. mgr inż. Z. Gogolewskiego, w duży Instytut Maszyn i Urządzeń Elektrycznych. Kierował nim do 1994 r. Osiągnięcia naukowe Profesora dotyczą głównie nowych konstrukcji i sposobów regulacji maszyn elektrycznych, układów elektromaszynowych i niezbędnego wyposażenia regulacyjnego. Odbiorcami tych prac były: elektroenergetyka, przemysł elektromaszynowy, hutnictwo i górnictwo. W zakresie maszyn synchronicznych podkreślić należy: opracowanie nowoczesnych regulatorów wzbudzenia turbogeneratorów, badanie anormalnych przypadków pracy generatorów i samosynchronizacji generatorów synchronicznych. Profesor brał udział w opracowaniu nowoczesnych zespołów zasilających elektrofiltry stosowane w energetyce do odpylania elektrostatycznego gazów spalinowych. Zostały one zastosowane w praktyce. Wdrożenie do produkcji seryjnej tych urządzeń, o parametrach odpowiadających najwyższym standardom światowym, zaowocowało w 1972 r. Zespołową Nagrodą Państwową.

W ramach współpracy z przemysłem maszyn elektrycznych zostały opracowane pod kierunkiem Profesora nowoczesne konstrukcje i systemy regulacji układów elektromaszynowych, wzmacniaczy elektromaszynowych i wzmacniaczy transduktorowych, produkowanych seryjnie przez przemysł krajowy. Prowadzone były również prace w zakresie optymalizacji nowoczesnych konstrukcji maszyn prądu stałego i maszyn indukcyjnych, przystosowanych do ich zasilania z układów przekształtnikowych. Na potrzeby przemysłu hutniczego zostały opracowane nowe tyrystorowe układy zasilania i regulacji cyklokonwertorów w napędzie samotoków hutniczych, produkowanych seryjnie i wdrożonych na dużą skalę w przemyśle.

Wyniki działalności naukowej Profesora stały się, między innymi, przedmiotem publikacji książkowych na bardzo wysokim poziomie, do których należą:

- Uszkodzenia maszyn elektrycznych, WNT, Warszawa 1967,

- Zastosowanie wzmacniaczy magnetycznych do układów regulacji napięcia, PAN, Warszawa 1967,
- Wzmacniacze elektromaszynowe i transduktorowe w przemyśle ciężkim, Wyd. Śląsk, Katowice 1972,
- Stany nieustalone maszyn elektrycznych prądu przemiennego, WNT, Warszawa 1986,
- Dynamika maszyn elektrycznych, Wyd. Helion, Gliwice 1997.

W dorobku piśmienniczym Profesora znajduje się ponad 200 publikacji naukowych w postaci artykułów w znanych czasopismach (Archiv für Elektrotechnik, Elektrotechnik und Maschinenbau, Elektrik, Elektrizestwo, Elektrotechnika) i referatów prezentowanych na znaczących konferencjach zagranicznych (International Conference on Electrical Machines ICEM, International Symposium on Electromagnetic Fields in Electrical Engineering ISEF) i licznych konferencjach krajowych. Intensywna działalność wynalazcza obejmuje 14 patentów współautorskich.

Owoce osiągnięć w szkoleniu kadry jest imponująca liczba 40 wypromowanych doktorów nauk technicznych, z których wielu uzyskało tytuły naukowe lub pełni odpowiedzialne funkcje w instytucjach naukowo-badawczych i w przemyśle.

O autorytecie międzynarodowym Profesora świadczą także kontakty z uczelniami zagranicznymi. Wystarczy przytoczyć wyjazdy na zaproszenie (jako "visiting professor") do Uniwersytetów Technicznych w Dreźnie, Ilmenau, Berlinie, Akwizgranie, Darmstadtzie, Duisburgu, Wuppertalu, Hanowerze, Siegen (Niemcy), Leuven (Belgia), Budapeszcie (Węgry), Brnie (Czechy).

Działalność naukowa Profesora była zawsze blisko związana z praktyką przemysłową. W latach 1961-1965 był konsultantem do spraw automatyzacji maszyn wyciągowych w Przedsiębiorstwie Montażu Urządzeń Elektrycznych Przemysłu Węglowego w Katowicach, od 1965 do 1970 - doradcą technicznym w sprawach automatyzacji w Zjednoczeniu Przemysłu Maszyn Górniczych POLMAG w Katowicach. Był także konsultantem w Zakładach Pomiarowo-Badawczych ENERGOPOMIAR (1974-1986) i w Hucie POKÓJ w Bytomiu (1975-1978).

Był i jest członkiem prestiżowych korporacji, instytucji i organizacji naukowych. Do nich należą:

- Komitet Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk i Sekcja Maszyn Elektrycznych i Transformatorów tegoż Komitetu (od 1969),
- Polski Komitet Wielkich Sieci Elektrycznych (od 1967),
- Komitet Nauk Technicznych przy Oddziale Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (od 1962),
- Rada Naukowa Instytutu Automatyki i Systemów Energetycznych we Wrocławiu (1967-1980),
- Rada Naukowo-Techniczna OBR KOMEL w Katowicach (zastępca przewodniczącego, a następnie przewodniczący, 1975-80),
- Rada Naukowo-Techniczna OBR APENA w Bielsku - Białej (przewodniczący, 1975 -1980),
- Rada Naukowo-Techniczna OBR ZUT ZGODA w Świętochłowicach (1975-1980),
- Rada Naukowa WRN w Katowicach (1965-1970),
- Rada Naukowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Maszyn Elektrycznych Dużej Mocy DOLMEL we Wrocławiu (1978-1982).

Bierze także czynny udział w komitetach organizacyjnych konferencji: Międzynarodowe Sympozjum Maszyn Elektrycznych SME (od 1950) i Podstawowe Problemy Energoelektroniki i Elektromechaniki PPEE (od 1981).

Jego aktywność jest także znana na forum Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Otrzymał za nią w 1994 r. Złotą Odznakę Honorową.

Działalność dydaktyczna, potwierdzona 50-letnim doświadczeniem, obejmowała wykłady z "Teorii maszyn elektrycznych" dla wszystkich specjalności na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej oraz wykłady specjalistyczne. Profesor wykładał na studiach podyplomowych i doktoranckich w Politechnice Warszawskiej i Śląskiej: "Stany nieustalone w maszynach elektrycznych" i "Regulację wzbudzenia generatorów synchronicznych". Prowadził także zajęcia w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Katowicach w zakresie podstaw elektrotechniki i maszyn elektrycznych. Opracował skrypt dotyczący wzmacniaczy elektromaszynowych i transduktorowych (1960) oraz dwa skrypty na temat stanów nieustalonych w maszynach asynchronicznych (1981) i synchronicznych (1981). Wykłady profesora charakteryzują się niezwykłą komunikatywnością i są ilustrowane autentycznymi doświadczeniami wyniesionymi z praktyki przemysłowej.

Wielostronna działalność Profesora została nagrodzona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1979), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1994), Złotą Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego (1964), Złotą Odznaką Zasłużonemu dla Energetyki (1988), Złotą Odznaką Honorową SEP.

Prof. Wł. Paszek jest przywiązany do regionu Podbeskidzia, z którego się wywodzi, i zawsze to podkreśla. Uwielbia kontakt z naturą i jest wielkim miłośnikiem muzyki poważnej. Ma talent gwęzdziarza i potrafi go eksponować w dialekcie śląskim,

o co jest wielokrotnie proszony podczas spotkań towarzyszących konferencjom naukowym. Jego wypowiedzi, zwłaszcza podczas dyskusji naukowych, cechują się niezwykłą trafnością i wypowiedzane są z temperamentem świadczącym o Jego nadal wielkiej żywotności. Dyskusje te są niezwykle cenne dla młodej generacji pracowników nauki, którzy w bezpośrednim kontakcie mogą skorzystać z bogatej wiedzy Profesora. Wyrażając podziw oraz szacunek dla osiągnięć profesora Wł. Paszka, składamy Drogiemu Jubilatowi życzenia pełni sił twórczych, w dobrym zdrowiu i samopoczuciu oraz życzenia satysfakcji w życiu rodzinnym i osobistym.

Kazimierz Zakrzewski

X OGÓLNOPOLSKI ZJAZD DZIEKANÓW Wydziałów Elektrycznych i Wydziałów Elektroniki

W dniach 5-7 czerwca br. w Szczecinie i Świnoujściu odbył się jubileuszowy Zjazd Dziekanów Wydziałów Elektrycznych i Wydziałów Elektroniki, zorganizowany przez Politechnikę Szczecińską. Podczas plenarnych obrad wygłoszono 11 niżej wymienionych referatów:

- Warunki i wymagania CK dotyczące tytułu profesora w świetle doświadczeń ostatnich lat (prof. T. Kaczorek),
- Działalność Sekcji Uczelni Technicznych Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (prof. W. Mitkowski),
- Stan aktualny i prognoza działalności Komitetu Badań Naukowych w roku 2000 (prof. J. Barzykowski, prof. M.P. Kaźmierkowski),
- Badania naukowe jako warunek jakości nauczania (prof. K. Gierlotka, prof. B. Grzesik, dr inż. M. Mikrut, dr inż. J. Kapinos),
- Problemy oceny dorobku naukowego pracowników WETiI Politechniki Gdańskiej (prof. M. Kubale),
- Prace nad restrukturyzacją systemu kształcenia w Politechnice Szczecińskiej (prof. A. Brykalski),
- Przebieg reformy systemu kształcenia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Szczecińskiej (prof. S. Bańka, dr inż. K. Penkala, dr hab. E. Weinert-Rączka),
- Zakres zmian w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym i zawodowym w ramach reformy systemu edukacji narodowej (dr inż. Z. Lubczyński),
- Wprowadzenie do dyskusji nad nową Ustawą o Szkolnictwie Wyższym (mgr T. Popłonkowski, Dyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego MEN),
- I Ogólnopolskie Warsztaty Doktoranckie OWD'99 pod patronatem dziekanów Wydziałów Elektrycznych i Wydziałów Elektroniki w Polsce (prof. K. Kluszczyński),
- Historia elektromagnetyzmu (prof. A. Krawczyk).

Program zjazdu obejmował również zwiedzenie Elektrowni "Dolna Odra" w Nowym Czarnowie k. Gryfina oraz wycieczkę promem do Ystad. Z naszej Uczelni w Zjeździe uczestniczyli: prof. B. GRZESIK - Dziekan Wydziału Elektrycznego, prof. K. GIERLOTKA i dr inż. J. KAPINOS - Prodziekani Wydziału Elektrycznego, dr inż. A. BŁASZKOWSKI - Prodziekan Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz prof. K. KLUSZCZYŃSKI - Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej.

(m)

25-LECIE INSTYTUTU ELEKTRONIKI

Z tej okazji w dniach 10 i 11 czerwca b.r. odbyło się spotkanie w Szczyrku, w którym uczestniczyło grono pracowników i przyjaciół Instytutu Elektroniki wraz z rodzinami. Były reprezentowane wszystkie pokolenia, a szczególnie cieszy fakt, że byli najbardziej zasłużeni pracownicy: prof. Tadeusz Zagajewski, prof. Adam Macura, doc. Zdzisław Pogoda. Obrady zaszczylił swą obecnością JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Bolesław Pochopień wraz z Małżonką.

Na początku odbyła się sesja naukowa. Dominowała jednak turystyka, kultura i oczywiście spotkania towarzyskie na terenie Ośrodka Wypoczynkowo-Szkoleniowego "CIS" i w okolicy. Sesję poprowadził z właściwą sobie werwą i humorem prof. Leon Lasek. Historię elektroniki, jej rozwój w Polsce i na Śląsku przedstawił prof. Tadeusz Zagajewski. Omówił też proces tworzenia kierunku studiów "Elektronika i Telekomunikacja" w Politechnice Śląskiej oraz naszkicował genezę Instytutu Elektroniki. Jak zawsze był to wykład niezwykle treściwy i elegancki. Prof. Jan Chojcan przedstawił syntetycznie ćwierćwiecze Instytutu Elektroniki w dziedzinie naukowej i dydaktycznej. Instytut w chwili utworzenia liczył około 30 pracowników naukowo-dydaktycznych, obecnie 101 pracowników naukowo-dydaktycznych i doktorantów. Przez pierwszych dziesięć lat kierował Instytutem prof. Tadeusz Zagajewski, następnie przez pięć lat doc. Jerzy Kopka i aktualnie prof. Jan Chojcan. Obroniono dotychczas 83 prace doktorskie, a 25 przewodów jest otwartych. Zakończono 12 habilitacji. Pracownicy publikują rocznie przeszło 200 artykułów naukowych i wydają około 10 książek lub skryptów. Kierunek studiów "Elektronika i Telekomunikacja", którym opiekuje się Instytut

Elektroniki, cieszy się stosunkowo dużą popularnością wśród młodzieży. Na Wydziale AEI na tym kierunku na studiach dziennych i wieczorowych mamy obecnie ponad 1300 słuchaczy. Co roku dyplom magistra inżyniera uzyskuje około 150 studentów, a dyplom inżyniera prawie 50 studentów. Spośród czterech specjalności najbardziej popularna jest "Telekomunikacja", co należy tłumaczyć atrakcyjnością rynku pracy. Ten aspekt był uwzględniony podczas ostatniej modernizacji planów studiów.

Program turystyczny imprezy obejmował pierwszego dnia wycieczki na Skrzyczne w różnych wariantach, a drugiego przejście lub przejazd do Muzeum Juliana Fałata w Bystrej Śląskiej. Podczas przejścia szlakiem niebieskim przez Klimczok - msza św. w "Sanktuarium na Górcie". Wizyta w Bystrej Śląskiej, w słynnej "Fałatówce" - gdzie mieszkał i tworzył Julian Fałat - pozostawiła niezatarte wrażenia i chęć ponownego odwiedzenia tego miejsca.

Oprawę muzyczną spotkania zapewniły dwa zespoły - własny Instytutu Elektroniki oraz kapela góralska "Klimczok". Duet "Beata i Adam" (wiolonczela i fortepian) - niewątpliwie odkrycie muzyczne sezonu - wystąpił z programem obejmującym utwory romantyków wiedeńskich. Kapela "Klimczok" pokazała raz jeszcze piękno muzyki górali beskidzkich.

Pracownicy Ośrodka Wypoczynkowo-Szkoleniowego "CIS" pod kierownictwem Pani Heleny Przybyły stworzyli komfortowe warunki pobytu, a że pogoda też sprzyjała, należy sądzić, iż większość uczestników jest zadowolona z pobytu w Szczyrku i będzie tam chętnie powracać. W przygotowanie spotkania duży wkład wnieśli - dr inż. Lucjan Karwan oraz Pani Maria Drelichowska i mgr inż. Stanisław Franiel.

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ ALTERNATYWNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW LOKALNYCH - CAPS

7 czerwca br. studenci Politechniki Śląskiej wspólnie z Zarządem Miasta Gliwice, Radą Miejską i Komendą Policji zorganizowali konferencję „Alternatywna strategia rozwiązywania problemów lokalnych - CAPS”.

Celem konferencji było zapoznanie środowiska studenckiego z programem wspólnych działań systemowych policji, samorządu i społeczeństwa, opartych na założeniach programu amerykańskiej Policji Prewencji w rozwiązywaniu aktualnych problemów związanych z bezpieczeństwem. W konferencji uczestniczył Prorektor W. ZIELIŃSKI.

■ TEORIA A PRAKTYKA W ARCHITEKTURZE WSPÓŁCZESNEJ RYBNA 2000 - PIĄTE URODZINY KONFERENCJI

W dniach 8 i 9 czerwca br. spotkaliśmy się już po raz piąty na sympozjum z cyklu "Teoria a praktyka w architekturze współczesnej". W Komitecie Honorowym Sympozjum zasiadli: prof. dr hab. inż. Remigiusz Sosnowski - Prorektor ds. Nauki Pol. Śl., prof. dr hab. inż. arch. Nina Juzwa - Dziekan Wydziału Architektury Pol. Śl., prof. dr inż. Zbigniew Bojarski - Prezes PAN O/Katowice, mgr inż. arch. Tomasz Taczewski - Prezes SARP O/Katowice, prof. dr hab. inż. arch. J. Tadeusz Gawłowski - Wydział Architektury Pol. Krakowskiej oraz mgr inż. Piotr Hanysek - Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry. Komitet Organizacyjny Sympozjum tworzyli: prof. zw. dr hab. inż. arch. Andrzej Niezabitowski, dr inż. arch. Magdalena Żmudzińska-Nowak oraz mgr inż. arch. Agnieszka Baron.

Prof. zw. dr hab. inż. arch. Andrzej Niezabitowski i prof. zw. dr hab. Marek S. Szczepański podczas obrad

(fot. Agnieszka Baron)

To szczególne spotkanie "Rybna 2000" postanowiliśmy poświęcić rozważaniom na temat tendencji w procesach przestrzennych jakie zarysowały się w Polsce w okresie ostatnich kilkunastu lat. Pomimo iż zmiany obrazu przestrzeni polskich miast i ich obrzeży w dobie przekształceń ustrojowych i gospodarczych obserwowane są powszechnie, nie doczekały się one jednak głębszej analizy i oceny. Walka o pozycję w przestrzeni powoduje, iż warunki pozyskiwania i forma zagospodarowania cennych i atrakcyjnych terenów dyktowane są często przez inwestorów dysponujących najpoważniejszym kapitałem. Zawłaszczanie i swoista nobilitacja wybranych fragmentów przestrzeni poprzez lokalizację centrów handlu, biznesu, koncernów przemysłowych czy zamoznych dzielnic mieszkaniowych - to tylko niektóre z czynników, które określają nowy, dotąd nieznanym wymiar naszego otoczenia. Jednym z ubocznych efektów takich pozornie pozytywnych przekształceń staje się proces wyraźnej polaryzacji przestrzeni: biegunom zamozności i prestiżu przeciwstawić można coraz większe obszary nędzy i zaniedbań, co powoduje pogłębianie się dystansów przestrzenno-społecznych. Kolejnym odczuwalnym aspektem zmian powstającego w ostatnich latach otoczenia budowanego jest jego ukształtowanie architektoniczne. Obiekty, których forma jest wynikiem panującej aktualnie i przeważnie krótkotrwałej mody oraz uwarunkowań ekonomicznych, gdyż przeznaczone są one do czerpania szybkich zysków z ich funkcjonowania, przeważnie nie przejawiają żadnych cech stylowych ani regionalnych i są potencjalnie przeznaczone do ustawienia "gdziekolwiek". Takie formy powstającej zabudowy prowadzą to utraty tożsamości istniejących miejsc, zniknięcie ich specyfiki i tradycji.

Obrady, podczas których podjęliśmy próbę rozpoznania, wskazanych powyżej generalnych tendencji w przebiegających aktualnie procesach przestrzenno-społecznych, przybliżenia ich przyczyn, wyodrębnienia przejawów i określenia skutków, zatytułowane zostały: "Gra o przestrzeń". Interdyscyplinarny charakter podjętej przez nas w tym roku problematyki sprawił, iż w gronie organizatorów tegorocznego spotkania oprócz Komisji Architektury i Urbanistyki PAN i Katedry Historii i Teorii Architektury Pol. Śl., znalazł się także Insty-

Prof. Peter G. Fauset (University of Nothumbria Newcastle) i tłumaczka mgr Anna Wasilewska - podczas prezentacji referatu

(fot. Agnieszka Baron)

tut Socjologii UŚ - jeden z najprężniejszych ośrodków naukowo-badawczych w kraju. Spotkanie tegoroczne cieszyło się ogromnym zainteresowaniem. Wzięło w nim udział blisko stu uczestników: architektów, urbanistów, socjologów, psychologów i geografów, a zgłoszonych przez nich referatów otrzymaliśmy przeszło sześćdziesiąt. Tak duże zainteresowanie spotkaniem było dla organizatorów miłym zaskoczeniem i źródłem satysfakcji. Wśród znakomitych gości i uczestników tegorocznego sympozjum znaleźli się między innymi: architektki - prof. Peter G. Fauset (UN., Newcastle), dr hab. inż. arch. Andrzej Baranowski (WA PG), dr hab. inż. arch. Wojciech Bonenberg prof. (WA PP), prof. zw. dr hab. inż. arch. Witold Czarnecki (WA PB), dr inż. arch. Maciej Dobrowolski (WA PW), dr inż. arch. Katarzyna Iwaszko-Niziałkowska (WA PW), prof. zw. dr hab. inż. arch. Andrzej Niezabitowski (WA PŚ), dr inż. arch. Stanisław W. Lessaer (WA PŚ), prof. dr hab. inż. arch. Adam M. Szymiski (IA-iPP PSz), Dipl.- Ing. Arch. Anna Maria Wiczorek (Regierung von Oberbayern), dr hab. inż. arch. Janusz A. Włodarczyk, prof. (WA PB), prof. dr hab. inż. arch. Stefan Zemła (WA PŚ), socjologowie - prof. zw. dr hab. Marek S. Szczepański (IS UŚ), prof. dr hab. Wojciech Świątkiewicz (IS UŚ), dr Małgorzata Dymnicka (WA PG), psycholog - prof. dr hab. Augustyn Bańka (UJ, IAM UP), geograf - dr Iwona Sagan (KGE UG), filozof - dr Józef Tarnowski (IFiS UG) i wielu innych. Zatem spotkanie tegoroczne stało się forum wymiany opinii przedstawicieli

wielu dziedzin związanych z problematyką przestrzeni. Przedstawiona wieloraka perspektywa poznawcza niezbędna jest do głębszego zrozumienia obserwowanych procesów i mamy nadzieję, że dyskusja zaowocuje poszukiwaniem wspólnych płaszczyzn naukowych, a w dalszej perspektywie prowadzeniem tak bardzo potrzebnych i brakujących badań o charakterze interdyscyplinarnym.

Rybna 2000 to nie tylko kolejna konferencja ale i mały jubileusz - piąte sympozjum z rozpoczętego w czerwcu 1996 cyklu pt.: "Teoria a praktyka w architekturze współczesnej", organizowanego przez Komisję Urbanistyki i Architektury PAN O/Katowice i Wydział Architektury Politechniki Śląskiej. Jednym z głównych celów sympozjów jest popularyzacja teorii architektury jako dziedziny interdyscyplinarnej, obejmującej badania z zakresu morfologii, estetyki, semiotyki, teorii percepcji, psychologii architektury oraz historii i krytyki architektonicznej. Prezentujemy tematykę, metody i wyniki prowadzonych aktualnie badań w relacji do praktyki architektonicznej czyli projektowania, realizacji oraz użytkowania i utrzymania obiektu.

Konferencja ma już swoje tradycje: na czas obrad wybieramy przełom maja i czerwca, a miejscem spotkań jest przepiękny Pałac w Rybnej koło Tarnowskich Gór. Spotkanie gromadzi zawsze grono znakomitych gości z kraju i z zagranicy. W trakcie corocznych obrad poruszamy rozliczne zagadnienia, zawsze pozostając w zgodzie z naczelnym celem sympozjum jakim jest wymiana myśli i doświadczeń zawodowych. Każde spotkanie, mieszcząc się w ogólnej formule cyklu "Teoria a praktyka w Architekturze Współczesnej", posiada co roku wyodrębnioną niezależnym podtytułem problematykę (w tym roku była nią "Gra

Uczestnicy podczas przerwy w obradach

(fot. Agnieszka Baron)

o przestrzeń"). Co roku drukujemy obszernych rozmiarów wydawnictwo sympozjalne zawierające teksty wszystkich zgłoszonych i przyjętych referatów. Publikacja ta gotowa jest zawsze przed konferencją i wręczana zostaje uczestnikom w momencie rozpoczęcia obrad. Jest więc ona zarówno zapisem przebiegu sesji jak i znakomitą materiałem pomocnym w prowadzeniu dyskusji.

Po pięciu latach doświadczeń organizacyjnych stwierdzam, iż popularność i ranga naszej konferencji rośnie, stale powiększa się grono jej uczestników, a nakłady kolejnych publikacji sympozjalnych błyskawicznie się wyczerpują. Fakty te napawają otuchą, gdyż potwierdzają potrzebę organizowania sympozjum i pozwalają żywić nadzieję na kontynuację spotkań w Rybnej w latach kolejnych.

*dr inż. arch. Magdalena Żmudzińska-Nowak
Sekretarz Naukowy Sympozjum*

■ NAUKA'2000

W dniach 15-16 czerwca br. w Warszawie odbyła się coroczna konferencja "Nauka 2000" organizowana przez KBN. Program konferencji obejmował wymienione niżej referaty oraz dyskusje.

Wykaz referatów:

- Najważniejsze zadania Komitetu Badań Naukowych IV kadencji, prezentacja jego członków (Minister Nauki - Przewodniczący KBN prof. A. Wiszniewski)
- Założenia polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa (Minister J.K. Frąckowiak)
- Realizacja budżetu, część 28 - KBN w 2000 roku (Minister M. Kozłowska)
- Prace nad nowelizacją ustawy o KBN oraz ustawy o JBR (Minister M. Kozłowska, Minister J.K. Frąckowiak)

Politechnikę Śląską reprezentował Prorektor ds. Nauki prof. dr hab.inż. Remigiusz SOSNOWSKI.

Z POSIEDZENIA REKTORSKIEJ KOMISJI DS. BADAŃ WŁASNYCH

27 czerwca br. odbyło się posiedzenie Rektorskiej Komisji ds. Badań Własnych. Celem spotkania była ocena wyników projektów badań własnych za 1999 rok oraz zatwierdzenie tematów badań własnych na 2000 r.

Wyniki badań własnych osiągnięte w 1999 r. na wydziałach zostały przedstawione przez członków Komisji.

Przewodniczący Komisji - Prorektor ds. Nauki prof. dr hab.inż. Remigiusz SOSNOWSKI po zapoznaniu się z przedstawionymi mu ocenami odbiorów badań własnych na wydziałach przedłożył Rektorskiej Komisji wniosek o przyjęcie wyników badań własnych za 1999 r. Wniosek został przyjęty jednomyślnie.

W 1999 r. realizowane były w naszej Uczelni 183 tematy badań własnych, na które wydanych zostało w skali całej Uczelni - 7 007 918,- zł. tj. 84% dotacji na badania własne.

Kalkulacja wynikowa badań własnych przedstawia się następująco:

osobowy fundusz płac wraz z ZUS-em	- 40,66%
fundusz bezosobowy	- 5,78%
zakup materiałów	- 5,77%
zakup aparatury specjalnej	- 8,26%
delegacje zagraniczne	- 2,48%
delegacje krajowe	- 3,56%
pokrycie kosztów amortyzacji	- 7,59%
koszt usług	- 2,13%
narzut kosztów pośrednich	- 23,77%

Rektorska Komisja ds. Badań Własnych zatwierdziła również wyniki konkursów tematów badań własnych przeprowadzonych na wydziałach w roku bieżącym, dokonując równocześnie ostatecznego przydziału kwot na poszczególne tematy. Zatwierdzono do realizacji 191 tematów badań własnych na łączną kwotę 7 308 000,- zł.

Podział tej kwoty oraz liczby realizowanych tematów na wydziałach przedstawiają się następująco:

WYDZIAŁ	Liczba tematów	Kwota (zł.)
Architektury	16	526 615,-
Automatyki, Elektr. i Informatyki	4	947 482,-
Budownictwa	8	418 090,-
Chemiczny	62	775 307,-
Elektryczny	4	598 013,-
Górnictwa i Geologii	23	702 884,-
Inżynierii Środowiska i Energetyki	17	796 280,-
Inżynierii Materiał., Metalurgii i Transportu	22	752 140,-
Matematyczno-Fizyczny	8	511 487,-
Mechaniczny Technologiczny	12	791 238,-
Organizacji i Zarządzania	12	331 637,-
Jednostki międzywydziałowe		
Ośrodek Geometrii i Grafiki Inżynierskiej	1	37 709,-
Ośrodek Sportu	1	27 477,-
Studium Prakt. Nauki Języków Obcych	1	91 641,-
OGÓLEM:	191	7 308 000,-

Dotacja na badania własne w 2000 r. przyznana decyzją Ministra Nauki, Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych wyniosła 8 120 000,- zł., a jej podział pomiędzy jednostki podstawowe Uczelni dokonany został w oparciu o kryteria określone w zał. nr 3 do "Zasad gospodarki finansowej Uczelni" określonych Zarządzeniem Rektora Pol. Śląskiej nr 14/96/97 z dnia 16.01.1997 r.

Z przedstawionych przez członków Komisji informacji wynika, że dotacja na badania własne przeznaczona jest na wydziałach na finansowanie badań naukowych służących przede wszystkim rozwojowi naukowemu młodej kadry oraz kształtowaniu specjalizacji naukowej, co zgodne jest z zasadami uchwały nr 4/93 Komitetu Badań Naukowych z dnia 15.02.1993 r.

mgr Danuta Beck-Książek

IV EDYCJA KONKURSU SZKOLNEGO Z ELEKTRYKĄ PRZEZ ŚWIAT

W piątek 9 czerwca w Auli Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach odbył się finał konkursu "Z elektryką przez świat" dla młodzieży przedostatnich klas szkół średnich o profilu elektrycznym. Jest to już czwarta edycja tego cieszącego się coraz większą popularnością konkursu. Pierwszy konkurs odbył się w 1997 roku w ramach II Katowickich Dni Elektryki w auli Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach, natomiast wręczenie nagród w westybulu Urzędu Wojewódzkiego. Indywidualny zwycięzca konkursu otrzymał z rąk ówczesnego Dziekana Wydziału Elektrycznego prof. Tadeusza Rodackiego certyfikat upoważniający do studiowania na Wydziale Elektrycznym bez egzaminu. II konkurs odbył się w rok później w sali katowickiego Energoprojektu. Dwie kolejne edycje odbyły się już w Politechnice Śląskiej, a organizatorami imprezy, obok Oddziału Zagłębia Węglowego SEP w Katowicach, były także Oddział Gliwicki SEP, Śląskie Kuratorium Oświaty i Stowarzyszenie Aktywnych Szkół Zawodowych.

Senat Politechniki Śląskiej podjął uchwałę o przyjmowaniu laureatów konkursu bez egzaminu na Wydział Elektryczny, potwierdzając decyzję wcześniej podjętą przez Dziekana. W czwartej edycji konkursu uczestniczyło 107 uczniów z 38 szkół: Bytomia, Chorzowa, Chrzanowa, Dąbrowy Górniczej, Gliwic, Jaworzna, Katowic, Kluczy, Kuźni Raciborskiej, Mikołowa, Olkusza, Poręby, Raciborza, Rudy Śląskiej, Rybnika, Sosnowca, Tych, Zabrze, Zawiercia. Jak widać nie były to tylko szkoły z województwa śląskiego, ale także z sąsiednich województw: opolskiego i małopolskiego.

Ceremonia wręczenia nagród rozpoczęła się o godz. 13⁰⁰, a właściwie zgodnie ze zwyczajami akademickimi kwadrans później. Uroczystość otworzył prezes OG SEP Marian Mikrut witając przybyłych i podkreślając zainteresowanie SEP sprawami młodzieży. Prorektor Politechniki Śląskiej prof. Jan Chojcan, będący równocześnie przewodniczącym Oddziału Gliwickiego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, mówił o naj-

bliższych planach i zamierzeniach Uczelni. Dziekan Wydziału Elektrycznego prof. Bogusław Grzesik scharakteryzował profil Wydziału i zaprosił do studiowania na Wydziale nie tylko laureatów konkursu. Wcześniej uczniowie mieli okazję zwiedzić laboratoria wydziałowe. Kolejnym mówcą był prezes OZW SEP Jerzy Barglik, który przypomniał krótką historię konkursu, podziękował Władzom Uczelni i Wydziału, a także wyraził najwyższe słowa uznania organizatorom. Z kolei przystąpiono do wręczania nagród i dyplomów.

Protokół komisji konkursowej odczytała Jolanta Arendarska. Komisja wyróżniła trójkę nauczycieli, którzy włożyli najwięcej pracy w przygotowanie testów. Byli to: Cecylia Wojtowicz z Zespołu Szkół Zawodowych im. Kopernika w Rudzie Śląskiej, Alicja Wolska z Zespołu Szkół Technicznych w Porębie i Ryszard Rudnicki z Zespołu Szkół Technicznych w Sosnowcu. Nagrody nauczycielom wręczyli: Prorektor Jan Chojcan i Dyrektor Wydziału Wdrożeń i Strategii Edukacyjnej Śląskiego Kuratorium Oświaty Zofia Woźniak.

W klasyfikacji drużynowej pierwsze miejsce zdobył Zespół Szkół Technicznych z Rybnika w składzie: Paweł Baron, Paweł Gawęda i Paweł Zmieszczół (opiekun Michał Cyroń), uzyskując 77 pkt i wyprzedzając o jeden punkt Zespół Szkół Technicznych z Jaworzna w składzie Marek Oleksiewicz, Tomasz Preliuch, Tomasz Szubielski (opiekun Stanisław Sala). Nagrody i dyplomy wręczali prezesi OZW i OG SEP Jerzy Barglik i Marian Mikrut.

W klasyfikacji indywidualnej pierwsze miejsce wywalczył Paweł Rozlach przed Tomaszem Kuczera (obaj Zespół Szkół w Porębie) i Klaudiuszem Musiołem (Zespół Szkół Hutniczo-Mechanicznych w Katowicach-Szopienicach). Wszyscy trzej zawodnicy zdobyli identyczną liczbę punktów - 29. O końcowej kolejności zdecydowała dogrywka. Nagrody i dyplomy laureatom i ich opiekunom wręczali: Prorektor Jan Chojcan i Dyrektor Wydziału Wdrożeń i Strategii Edukacyjnej Śląskiego Kuratorium Oświaty Zofia Woźniak. Pierwszych dwunastu uczniów uzyskało prawo do studiowania na Wydziale Elektrycznym. Byli to wcześniej wymienieni: Paweł Rozlach, Tomasz Kuczera i Klaudiusz Musioł, a także Paweł Kalabiński (Technikum Mechaniczno-Elektryczne z Raciborza), Paweł Baron (Zespół Szkół Technicznych z Rybnika), Artur Borgieł (Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Tychach), Piotr Cyran (Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych z Chrzanowa), Tomasz Prelich (Zespół Szkół Technicznych z Jaworzna), Marcin Kijowski (Zespół Szkół Technicznych z Sosnowca), Jan

Mocha (Zespół Szkół Łączności im. Prof. Stanisława Fryzego z Gliwic), Marek Oleksiewicz (Zespół Szkół Technicznych z Jaworzna) i Łukasz Zajac (Technikum Energetyczne Elektrowni Jaworzno III S.A.). Certyfikaty potwierdzające prawo do studiowania na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w roku akademickim 2001/2002 wręczył laureatom Dziekan Wydziału Bogusław Grzesik. IV edycja konkursu "Z elektryką przez świat" nie mogłaby się odbyć bez życzliwości sponsorów.

Fundatorami nagród w tegorocznej edycji konkursu "Z elektryką przez świat" są: Będziński Zakład Elektroenergetyczny S.A., Gómośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. w Gliwicach, Elektrownia Chorzów S.A., Elektrownia Jaworzno III S.A., Elektrownia Łagisza S.A., Elektrownia Łaziska S.A., Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A., Elektromontaż 3 Katowice S.A., Energoaparatura S.A. Katowice, Energopomiar Sp. z o.o. Gliwice, Firma Schrack (biuro na Śląsku), Zakłady Remontowe Energetyki Katowice S.A., Dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Oddział Gliwicki SEP i Oddział Zagłębia Węglowego SEP w Katowicach. Podziękowania należą się Władzom Uczelni i Wydziału za umożliwienie zorganizowania konkursu w murach Politechniki Śląskiej. Słowa uznania należą się także organizatorom konkursu z Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej: Zygmuntovi Piątkowi, Marianowi Sauczkowi i gronu współpracujących z nimi osób. Słowa najwyższego uznania należą się też mojemu najbliższemu współpracownikowi w organizacji konkursu Markowi Krupie z OZW SEP, z którym od stycznia br. pracowaliśmy nad przygotowaniem imprezy.

*mgr inż. Jolanta Arendarska
Komisja Młodzieżowa OZW SEP*

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI CENTRUM KOMPUTEROWEGO POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W ROKU 1999 (skrót)

Obszar działania Centrum

Obszarem działania Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej jest regionalna sieć komputerowa - Śląska Akademicka Sieć Komputerowa (ŚASK) oraz sieć uczelniana Politechniki Śląskiej. ŚASK jest włączona do ogólnopolskiej sieci naukowo-akademickiej POL34. Politechnika Śląska była jednym z współtwórców sieci POL34.

Sieć regionalna obejmuje miasta: Sosnowiec, Katowice, Zabrze oraz Gliwice. Rozszerzana jest

na kolejne miasta - Bytom, Chorzów, Rybnik, Jastrzębie poprzez budowę węzłów dostępowych w tych miastach. W roku 2000 do sieci regionalnej dołączona zostanie również Bielsko-Biała. Do sieci regionalnej dołączone są sieci lokalne jednostek - użytkowników ŚASK. Jedną z nich, o największej sieci, jest Politechnika Śląska. Pozostali użytkownicy to uczelnie wyższe oraz jednostki naukowo-badawcze z obszaru działania sieci, których uczestnictwo w sieci jest dotowane przez Komitet Badań Naukowych.

Funkcje

Funkcje wypełniane przez Centrum Komputerowe to świadczenie usług w zakresie:

- udostępniania możliwości wykonywania obliczeń z wykorzystaniem serwerów zainstalowanych w CK,
- udostępniania możliwości korzystania z sieci,
- obsługi informatycznej Uczelni.

Dla realizacji tych funkcji Centrum buduje konieczną infrastrukturę, utrzymuje ją na wymaganym poziomie technicznym (m.in. poprzez modernizację) oraz zarządza jej funkcjonowaniem.

Rodzaje usług

- **Dostęp do sieci Internet:** - umożliwienie korzystania z sieci Internet i jej usług poprzez dystrybucję adresów IP, administrowanie domenami, zestawienie logicznego połączenia między użytkownikiem a zewnątrz sieci regionalnej (DNS, routing),
- **Indywidualne konta dostępowe:** - utrzymywanie indywidualnych kont dostępu do sieci dla pracowników Uczelni oraz studentów studiów dziennych,
- **Mail:** - realizacja transportu poczty elektronicznej, utrzymywanie skrzynek pocztowych, ochrona bezpieczeństwa poczty,
- **WWW - Utrzymywanie i udostępnianie witryn (site):** - administracja serwerów WWW (wirtualnych domen), przechowywanie i udostępnianie treści dokumentów HTML, ochrona danych, rejestracja ruchu,
- **WWW - projektowanie, produkcja, aktualizacja:** - projektowanie wyglądu witryn i stron, tworzenie, aktualizacja, modyfikacje treści dokumentów HTML,
- **Intranet Uczelni:** - wyodrębnienie wirtualnej prywatnej sieci dla potrzeb bezpiecznego transportu i przechowywania danych w obrębie Uczelni, administrowanie siecią, zasobami i użytkownikami,
- **Zakup/dystrybucja oprogramowania:** - rejestracja potrzeb, organizacja zakupów, realizacja dystrybucji, administrowanie licencjami użytkownika dla oprogramowania powszechnego użytku,

- **Utrzymanie sprzętu, wsparcie techniczne:** - utrzymanie w sprawności sprzętu sieciowego i serwerów wchodzących w skład administrowanych segmentów sieci, pomoc techniczna w tym samym zakresie dla lokalnych administratorów segmentów sieci nie dozorowanych przez Centrum, pomoc techniczna w utrzymaniu stacji roboczych,
- **Utrzymanie oprogramowania, wsparcie techniczne:** - administrowanie oprogramowaniem sieciowym, administrowanie serwerami w dozorowanych segmentach sieci, aktualizacja oprogramowania sieciowego i serwerów, pomoc techniczna w tym samym zakresie dla nie dozorowanych segmentów sieci, pomoc techniczna w utrzymaniu w aktualnym stanie oprogramowania stacji,
- **Użytkowe systemy uczelniane - eksploatacja:** utrzymanie w sprawności serwerów, oprogramowania systemowego i użytkowego tworzących systemy użytkowe poziomu Uczelni, administrowane i nadzorowane przez Centrum, pomoc techniczna w utrzymaniu w sprawności stacji użytkowanych w ramach tych systemów, zapewnienie ochrony danych i bezpieczeństwa przetwarzania danych w ramach tych systemów.

Zadania

Zadania zgrupowane według obszaru przez nie obejmowanego są następujące:

- utrzymanie sieci uczelnianej,
- usługi na rzecz Uczelni,
- wsparcie utrzymania sieci wydziałowych/budynkowych,
- wsparcie utrzymania sieci lokalnych instytutów,
- obsługa Administracji Centralnej.

Wykorzystanie serwerów obliczeniowych

Głównym serwerem Uczelni pozostał komputer Hewlett-Packard 9000 model K460, który obecnie charakteryzuje się następującymi parametrami: 4 procesory PA-RISC8000, 180 MHz, moc obliczeniowa 2.88 GFLOPS, 1 GB pamięci operacyjnej, 44 GB dysków, CD-ROM, archiwizator DLT 600 GB, streamer DAT 4 GB, karta sieciowa FDDI, karta sieciowa Ethernet, system operacyjny HP-UX 10.20, kompilator C, C++, Fortran, Pascal.

Wykorzystanie serwera, mierzone liczbą kont jest następujące:

- konta studentów - 5929,
- konta pracowników - 1384.

Wśród studentów najwięcej kont ma Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki (2270), wśród pracowników - także ten Wydział (207). Wśród pracowników:

- 145 wysyła pocztę na inne serwery,

- 207 posiada stronę WWW.

Na początku 1999 roku w roli serwera sieciowo-obliczeniowego zainstalowany został komputer firmy SUN Enterprise 6500.

Komputer ten jest dedykowany do obliczeń naukowych. Dostęp do niego mają zespoły badawcze z wszystkich jednostek naukowo-badawczych regionu, po złożeniu stosownego wniosku. W przeciągu 1999 roku system doposażono w standardowe pakiety obliczeń równoległych oraz przeniesiono oprogramowanie obliczeniowe z dotychczas wykorzystywanego serwera.

W połowie 1999 r. nawiązano współpracę z innymi ośrodkami posiadającymi podobny sprzęt w celu utworzenia ogólnopolskiego klastra obliczeniowego opartego o system LSF, którego celem ma być racjonalne gospodarowanie mocą obliczeniową oraz zasobami programowymi. System ten będzie udostępniony w roku 2000.

Ze względu na znaczny pobór mocy przez ww. system obliczeniowy w najbliższym czasie planuje się zainstalowanie dużego systemu podtrzymywania napięcia połączonego ze zdublowanym systemem zasilania z linii energetycznych (niezależnego od systemu zasilania Uczelni) - jest to konieczne dla zapewnienia prawidłowej i nieprzerwanej pracy serwera sieciowo-obliczeniowego. Inwestycja ta powinna być zakończona w trzecim kwartale 2000 roku.

Sieć Uczelni

Rozbudowa lokalnej sieci komputerowej Politechniki Śląskiej w roku 1999 skoncentrowana została na przystosowaniu struktury sieci i jej wyposażenia do efektywnej współpracy z siecią regionalną (MAN) poprzez zastosowanie technologii ATM. Jednocześnie dążono do zwiększenia przepustowości sieci, co stało się konieczne ze względu na stale narastający ruch. Wprowadzenie do sieci nowych aplikacji, a w szczególności systemu obsługi toku studiów w architekturze klient - serwer, wymusiło separację ruchu poprzez zastosowanie sieci wirtualnych.

Kontynuowano rozbudowę konfiguracji sprzętowych oraz modernizację serwerów usługowych sieci komputerowej. W ramach tych działań zakupiono nowy serwer dedykowany dla realizacji usług sieciowych (DNS, konta e-mail).

W dalszym ciągu (z własnych środków Uczelni) prowadzone były działania związane z budową i rozbudową sieci lokalnych opartych o okablowanie strukturalne. Nowe sieci (lub ich fragmenty) powstały między innymi w następujących jednostkach Uczelni:

- Administracja Centralna (budynek przy ul. Konarskiego),
- Ośrodek Geometrii i Grafiki Inżynierskiej,

- Zakład Fizykochemii i Technologii Polimerów,
- Dziekanat Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu,
- Instytut Transportu (sala komputerowa),
- Zakład Mikroinformatyki i Teorii Automatów Cyfrowych (połączenia światłowodowe),
- Budynek Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki (okablowanie nowo wybudowanych auli),
- Wydawnictwo Politechniki Śląskiej,
- Biblioteka Główna (czytelnia międzybiblioteczna).

Zmiany w serwisie dokonane w 1999 roku

1 kwietnia 1999 roku wprowadzono nowy projekt serwisu, obejmujący szatę graficzną, układ informacji oraz infrastrukturę techniczną. Przeprowadzono gruntowną przebudowę i aktualizację całego serwisu. Została wymieniona duża część zdjęć budynków Politechniki.

W ciągu roku zrealizowano następujące zadania:

- utworzono aktualizowany na bieżąco katalog technologii z danych dostarczanych przez Dział Badań i Transferu Technologii,
- wprowadzono mechanizm aktualizacji bazy z telefonami i adresami poczty elektronicznej wraz z Działem Łączności,
- intensywnie rozbudowano strony Biblioteki Główniej,
- uporządkowano informacje udostępniane na stronie Administracji Centralnej (m.in. wzory druków, umów etc.),
- dodano katalog Wydawnictwa z możliwością zamawiania książek przez Internet,
- opracowano stronę Osiedla Studenckiego na podstawie danych dostarczonych przez jego administrację,
- utworzono stronę z informacjami z Działu Socjalnego,
- wprowadzono jednolite adresowanie stron wydziałów (np. <http://www.polsl.gliwice.pl/rar>) oraz utworzono dodatkowe adresy serwisu: www.politechnika.gliwice.pl oraz www.politechnika-slaska.gliwice.pl,
- dodano "Księgę gości",
- dodano stronę "Dokumenty", która jest próbą utworzenia elektronicznego archiwum z uchwałami Senatu, pismami okólnymi i zarządzeniami Rektora.

W planach znajduje się między innymi:

- opracowanie oprogramowania zezwalającego na aktualizację wybranych stron bezpośrednio przez zainteresowane i uprawnione osoby,
- wprowadzenie technologii dynamicznego generowania stron serwisu w oparciu o dane zgromadzone w bazach danych i zbieranych od użytkowników serwisu.

Oprogramowanie zakupione centralnie dla potrzeb Uczelni

W końcu roku 1999 udało się, po długich staraniach, zawrzeć umowę licencyjną na eksploatację oprogramowania z firmą Microsoft. Umowa - w wersji SELECT Edukacyjny określa bardzo korzystne finansowo warunki dostępu do licencji na użytkowanie, w zasadzie, dowolnego oprogramowania firmy Microsoft.

Śląska Akademicka Sieć Komputerowa
Eksploatacja Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej w roku 1999 owocowała nowymi zadaniami związanymi z pojawieniem się w ŚASK nowych usług, zwiększaniem się wymagań użytkowników co do niezawodności sieci czy wreszcie rosnącym zapotrzebowaniem na przepustowość łącz przy jednoczesnym zwiększaniu zasięgu sieci. Całość zadań związanych z obsługą sieci, użytkowników i serwerów ŚASK prowadził zespół pracowników Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej.

Do podstawowych zadań tego zespołu w roku 1999 należy zaliczyć:

- zarządzanie transferem danych w ŚASK,
- utrzymanie łącz światłowodowych do jednostek tworzących ŚASK (konserwacja i nadzór),
- usuwanie usterek powstałych na łączach lub w wyniku awarii urządzeń,
- obsługę (konfiguracja, administracja i zarządzanie) urządzeń Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej,
- monitoring sieci z uwzględnieniem aspektów niezawodnościowych i wydajnościowych,
- współpracę z RIPE,
- konsultacje dla użytkowników końcowych,
- modernizację zasobów programowych serwerów ŚASK,
- obsługę centralnego i pomocniczego serwera pocztowego,
- obsługę głównych i pomocniczych serwerów nazw,
- obsługę serwerów FTP, NEWS i WWW,
- obsługę serwerów sieciowo-obliczeniowych,
- składowanie i archiwizację danych na serwerach ŚASK,
- udostępnianie zasobów i aplikacji obliczeniowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa użytkownika sieci,
- zapewnienie dostępu do łącz modemowych,
- zapewnienie dostępu do sieci Internet,
- zarządzanie pulami adresowymi IP (klasy B i C),
- tworzenie i zarządzanie podsieci, tworzenie sieci wirtualnych,
- udostępnianie systemów informacyjnych WWW, NEWS, FTP dla użytkowników ŚASK,

- współpracę z innymi operatorami telekomunikacyjnymi w zakresie wspólnego świadczenia usług, podnoszenia efektywności i niezawodności transmisji czy też realizowania usług systemów informacyjnych,
- współpracę w ramach porozumienia POL-34/155.

Kadry

Według stanu na dzień 1 stycznia 2000 r. w CK zatrudnionych było 35 osób, w tym na niepełnym etacie - 6. W okresie 1999 roku nastąpił przyrost zatrudnienia o 3 osoby na pełnym etacie i 2 - na niepełnym.

Zamierzenia i cele działania

- Zapewnienie zrównoważenia kosztów funkcjonowania i przychodów pochodzących z realizacji zadań, zarówno w obszarze sieci regionalnej (ŚASK) jak i obsługi informatycznej Uczelni.
- Zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa przechowywania i przetwarzania danych w obrębie systemów informacyjnych Uczelni
- Zapewnienie poprawnego i sprawnego funkcjonowania sieci Uczelni oraz dostępu do sieci zewnętrznych

Z PRAC KBN

■ Deklaracja Komitetu Badań Naukowych w sprawie etyki w nauce

Komitet Badań Naukowych rozpoczynając swoją IV kadencję postanawia nadać szczególny priorytet sprawom etyki w nauce.

Postawy etyczne ludzi nauki stanowiły od bardzo dawna wzorzec postępowania dla społeczeństwa. Różne badania socjologiczne wskazują, że również obecnie w rankingach prestiżu społecznego uczeni zajmują niezmiennie pierwsze miejsce. Tym większe znaczenie mają zatem dążenia do usunięcia wszelkich czynników mogących tę wysoką ocenę podważyć. W ostatnim okresie pojawiło się niemało spraw, które wskazują, że zagrożenie takie jest realne, a jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest postępująca pauperyzacja środowiska naukowego. Zdaniem Komitetu Badań Naukowych konieczne jest pilne podjęcie wszechstronnych działań mających na celu utrzymanie wysokiego prestiżu społecznego uczonych i stworzenie atmosfery potępienia, a nawet powszechnego ostracyzmu wobec osób wykraczających przeciw zasadom etyki naukowej.

1. Komitet uważa za niezbędne podjęcie przez kierownictwo Komitetu Badań Naukowych

ściślejszej współpracy z kierownictwami ministerstw nadzorujących szkoły wyższe i instytuty badawcze, a także z Polską Akademią Nauk, Polską Akademią Umiejętności, Radą Główną Szkolnictwa Wyższego, Centralną Komisją do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich - w celu uzgadniania procedur postępowania w przypadkach nadużyć w nauce oraz przygotowania odpowiednich aktów prawnych uniemożliwiających m.in. szybkie przedawnianie się takich nadużyć oraz egzekwujących wymóg spełniania uznanych w środowisku nauki zasad etycznych przy ubieganiu się o tytuł naukowy lub stanowisko uzyskiwane w drodze konkursu.

2. Komitet uważa za wyjątkowo istotne odtworzenie dobrych tradycji w stosunkach "Mistrz - Uczeń" i promowanie właściwych postaw młodych uczonych popierając m.in. włączenie zagadnień etyki w nauce do programów studiów doktoranckich.
3. Komitet będzie zmierzał do powiązania zasad finansowania instytucji naukowych i indywidualnych uczonych z oceną etyczną prowadzonych przez te instytucje i osoby badań naukowych; zdarzające się obecnie próby przechodzenia do porządku nadużyciami w uczelniach i placówkach badawczych, a także próby tuszowania wykroczeń przeciw etyce pracy naukowej będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków o finansowanie działalności statutowej i projektów badawczych oraz rozliczaniu wykorzystania przyznanych środków.
4. Komitet zobowiązuje opiniodawczo-doradczy Zespół do spraw Etyki w Nauce do roboczej współpracy z odpowiednimi instytucjami i organizacjami zagranicznymi, które posiadają już własne, oryginalne rozwiązania. Współpraca powinna dotyczyć przede wszystkim stworzenia definicji występów przeciwko etyce w nauce (scientific misconduct), sposobów ich wykrywania, odpowiedzialności instytucjonalnej za wykroczenia, stworzenia uczciwych i sprawnych procedur rozpatrywania spraw oraz doboru odpowiednich do wykroczenia sankcji, z zapewnieniem ochrony osób sygnalizujących takie występkę - ale także osób niesłusznie o nie oskarżanych.
5. Komitet Badań Naukowych będzie inicjował i wspierał działania na rzecz etyki w nauce zarówno w swoich procedurach wewnętrznych (ocena wniosków o finansowanie), jak i w całym środowisku naukowym.

Deklarację uchwalono na posiedzeniu KBN w dniu 1 czerwca br.

■ Posiedzenia komisji

19 i 20 czerwca 2000 roku odbyły się pierwsze posiedzenia Komisji Badań Podstawowych i Komisji Badań Stosowanych Komitetu czwartej kadencji. Obradom przewodniczyli przewodniczący KBP prof. Maciej Żylicz i przewodniczący KBS prof. Bogdan Ney.

Komisje wysłuchały i przedyskutowały plan prac w roku 2000. Za najważniejsze zadania komisje uznały prace nad aktami wykonawczymi do znowelizowanej ustawy o Komitecie Badań Naukowych oraz przygotowanie do przeprowadzenia kategoryzacji jednostek w roku 2002. Komisje powołały również szereg zespołów roboczych:

- KBP: zespół ds. budżetu, ds. aktów normatywnych, ds. projektów badawczych ("grantów"), ds. inwestycji aparaturowych i budowlanych, ds. publikacji, ds. opiniowania przepisów, ds. współpracy z zagranicą;
- KBS: zespół ds. kategoryzacji, ds. aktów normatywnych, ds. budżetu.

Zespoły robocze mają przygotować sprawozdania ze swych prac na wrześniowe posiedzenia komisji.

Obie komisje przyjęły uchwałę zmieniającą wcześniej przyjęte uchwały w sprawie rozdysponowania środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT) podmiotów działających na rzecz nauki. Wobec rezygnacji pięciu podmiotów z wykonania zadania zmniejszono łączną przyznaną kwotę o 49 500 zł. W kolejnej uchwale rozdzielono na działalność DOT 4 808 525 zł dla podmiotów (wnioski opiewały na kwotę 7 987 109 zł). Negatywnie zostały ocenione wnioski 61 podmiotów na kwotę 2 003 139 zł. Komisje przydzieliły również 250 000 zł na dofinansowanie zadania realizowanego przez Fundację - Zakład Narodowy im. Ossolińskich: "Skonowanie katalogu kartkowego ossolińskich druków zwartych i ciągłych XIX i XX wieku oraz wprowadzenie go do Internetu".

Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej przedłożył do rozpatrzenia przez komisje projekt uchwały w sprawie podziału środków finansowych na składki na rzecz instytucji międzynarodowych w 2000 roku w ramach finansowania współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą wynikającej z umów międzyrządowych. Komisje przydzieliły trzynastu instytucjom równowartość w złotych 172 581 USD. Po dyskusji komisje

zaakceptowały również uchwałę w sprawie dofinansowania prac prowadzonych w ramach międzynarodowych projektów badawczych ze środków przeznaczonych na specjalne programy lub urzędzenia badawcze (SPUB-M). Przydzielono na lata 2000-2002 kwotę 5 363 800 zł (w tym 2 315 000 zł na rok 2000). Komisje przydzieliły środki w wysokości 4 261 190 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie uczestnictwa polskich zespołów naukowych w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej oraz 225 000 zł z przeznaczeniem na koszty kontynuowania współpracy z partnerami zagranicznymi oraz koszty ponownego przygotowania wniosków w celu uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5. PR.

Obie komisje przyjęły informacje Departamentu Studiów i Polityki Naukowej w sprawie:

- odwołań od postanowień komisji dotyczących rozliczenia zadań dofinansowywanych w roku 1997 i 1998 ze środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT),
- oceny wykonania przez Polskie Towarzystwo Rehabilitacji zadania pod tytułem "III Kongres Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji" dofinansowanego w roku 1998 ze środków DOT,
- oceny wykonania przez podmioty działające na rzecz nauki zadań dofinansowanych w roku 1999 ze środków DOT.

■ Sprawa jednostek badawczo-rozwojowych

Rada Ministrów w trakcie posiedzenia 27 czerwca 2000 r. znowelizowała rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji jednostek.

Obowiązujące obecnie przepisy rozporządzenia RM z dnia 21 marca 1995 r. przewidują, że łączenie jednostek badawczo-rozwojowych może polegać na utworzeniu jednej jednostki z dwóch lub więcej jednostek albo na włączeniu jednej jednostki, zachowującej dotychczasową nazwę, do innej lub kilku jednostek. W momencie ich połączenia kończy się kadencja rad naukowych połączonych jednostek, a do czasu powołania nowej rady, ustawowe zadania wykonuje tymczasowa rada naukowa. Przepisy nowelizowanego rozporządzenia RM w sprawie łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji jednostek badawczo-rozwojowych umożliwiają kontynuowanie działalności rady

naukowej w jednostce przejmującej inną - do czasu zakończenia kadencji rady. Rada naukowa jednostki włączanej będzie działać do chwili wykreślenia tej jednostki z rejestru.

*Rzecznik prasowy
Komitetu Badań Naukowych
dr Tadeusz Zaleski*

Z NOTATNIKA PRZEWODNICZĄCEGO RG Sz.W.

Prezydium Rady zebrało się na swym 8. w tej kadencji posiedzeniu w dniu 24 maja br., a Rada odbyła 6. posiedzenie plenarne w dniu następnym. W części sprawozdawczej prof. R. Parkitny omówił posiedzenie Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży na temat kontroli NIK dotyczącej uczelni niepublicznych i wyższych szkół zawodowych, a profesorowie A. Jamiołkowski i M. Pazdan posiedzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich w Łodzi w dniach 22 i 23 maja.

Rozpatrywano wnioski o powołanie nowych szkół wyższych i o rozszerzenia uprawnień szkół istniejących. Zaopiniowano 7 z nich negatywnie, 6 pozytywnie lub częściowo pozytywnie, opiniując, np. pozytywnie wnioski o utworzenie pewnych szkół z możliwością uruchomienia studiów jedynie na niektórych spośród specjalności o jakich była mowa we wnioskach; zwraca się wtedy w opinii uwagę na to, że w takich przypadkach mogą to być - w razie utworzenia - szkoły prowadzące studia np. jednej tylko specjalności (a to może stawiać pod znakiem zapytania sensowność ich tworzenia).

Andrzej Pelczar

APEL Rady Głównej SZ. W. DO RZĄDU I PARLAMENTU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rada Główna Szkolnictwa Wyższego zebrana na swoim posiedzeniu plenarnym w dniu 29 czerwca 2000 r. zwraca się do Rządu i Parlamentu RP z apelem o znaczące podniesienie nakładów na szkolnictwo wyższe i naukę poczynając od 2001 r. Wchodząc w struktury Unii Europejskiej Polska powinna prezentować się jako kraj ludzi wykształconych, przygotowanych do działań w warunkach szybko zmieniających się wyzwani, rozumiejących konieczność dostosowywania się do nowych potrzeb społecznych. Ten stan świadomości społecznej można osiągnąć wy-

łącznie poprzez rozwój edukacji, w tym szczególnie edukacji na poziomie wyższym. Wielokrotnie postulowany cel, tzn. przeznaczenie 1,5 - 2,0% dochodu narodowego brutto na szkolnictwo wyższe powinien być osiągnięty do roku 2003-2004, gdy realnym będzie nasze członkostwo w UE. Początkiem tego procesu powinno być podniesienie nakładów na edukację na poziomie wyższym do 1,2% PKB już w roku 2001.

Miarą rozwoju poszczególnych społeczeństw w XXI wieku z pewnością będzie ich udział w rozwoju złożonych technologii, rozwoju nauki i edukacji w skali Europy i Świata. Proponowane przez nas decyzje Rządu i Parlamentu są w zasięgu możliwości ekonomicznych naszego kraju. Uważamy, że Polska nie powinna utracić swojej szansy.

Apel uchwalono jednogłośnie przez zebranie plenarne RG Sz.W. w dniu 29 czerwca br.

SPOTKANIE PO LATACH'2000

3 czerwca br. odbyło się w Gliwicach spotkanie absolwentów Politechniki Śląskiej, związanych w czasie studiów z ruchem studenckim. W spotkaniu, które rozpoczęło się w Auli Głównej, wzięło udział ok. 200 osób. Po odśpiewaniu "Gaudeamus" gości powitał JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEŃ. Wśród uczestników byli m.in.: doc. Wojciech SITKO, prof. Józef SUŁKOWSKI i prof. Maciej ZARZYCKI (b. Prorektorzy ds. Studenckich) oraz Dziekani - prof. Leszek DOBRZAŃSKI (RMT), prof. Radosław GRZYMKOWSKI (RMF) i prof. Stanisław KOZIELSKI (RAu). Wykłady inauguracyjne wygłosili: Mariusz WALTER (absolwent Wydz. Budownictwa, obecnie prezes TVN) i Wojciech SITKO. Jerzy MALITOWSKI - dyrektor Kino-Teatru X i b. szef teatru studenckiego STG został uhonorowany odznaką "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej". Spotkanie uświetniły występy Akademickiego Zespołu Muzycznego i Akademickiego Zespołu Pieśni i Tańca "Dąbrowiaczy". Druga część spotkania - kolacja koleżeńska połączona z wieczorkiem tanecznym - odbyła się w godzinach nocnych w stołówce studenckiej przy ul. Pszczyńskiej.

Niżej publikujemy wykład inauguracyjny pana doc. W. SITKI wygłoszony podczas "Spotkania po latach". (m)

Uczestnicy „Spotkania po latach”

STUDIA I STUDENCI - W CZORAJ I DZIŚ

/...pół żartem, pół serio!/

Obecność na sali tak wielu znakomitych osób wprawia mnie w stan zakłopotania. Jakim zwrotem rozpocząć wystąpienie, aby nie naruszyć protokołu i akademickich obyczajów. Pomocą niech będzie wydarzenie, opowiedziane przez jednego z działaczy ludowych okresu międzywojennego. Wyróżniającego się gospodarnością rolnika, przed dożynkami, miała odwiedzić delegacja; grono liczne i dostojne: wiceminister, wojewoda, pan hrabia z małżonką - właściciele pobliskiego majątku, starosta, wysoki rangą duchowny z kurii oraz inni dygnitarze. Kogo powitać i wymienić na pierwszym miejscu? Senior wioski, człek doświadczony, bo z carską armią pół świata

przemierzył, doradził następująco: "Ty Kaźmirz powitaj tak - KOCHANY PANIE SOŁTYSIE - i nikoguśko więcej, Bo widzisz, one se pojada i już za roгатką o tobie zapomną. A sołtysa na głowie - to ty będziesz miał na co dzień i później".

KOCHANY PANIE REKTORZE!

Poproszony zostałem przez Miłych Organizatorów, aby możliwie krótko, powiedzieć o studiach i studentach - wczoraj i dziś. Połaskotało to moją próżność i zgodziłem się. Gorzej z tym krótko. Gadulstwo jest bowiem proporcjonalne do wieku, a ja... jestem pełnoletni!

Jak postrzegam więc studia i studentów - dziś, a jak pamiętam z okresu - wczoraj. Które ze zmian są formą ewolucyjnego dostosowywania się do wymogów współczesności, a które zasługują na przeterminowany zwrot - rewolucyjnych. Będą przy tym starał się unikać wyraźnego wartościowania przedstawionych zjawisk, choć będzie to trudne. Jestem bowiem wczorajszy!

Zacznijmy od drugiej części hasła wczoraj i dziś. W potocznym ujęciu wątpliwości nie ma. Wczorajszy - to dawny, miniony, ale także przebrzmiały. Trafniejsze określenie słowa wczorajszy odnajdziemy w Słowniku Gwary Pijackiej - Juliana Tuwima (oczywiście mam na myśli Gwarę Pijacką - bezalkoholową!). Dla studentów i absolwentów pojęcia są też czytelne. Póki jesteśmy na uczelni, to jest dziś. Po studiach uczelnia to już wczoraj. Spójrzmy jednak inaczej. Wczoraj odbieram także jako studia dawne, studia uczelnianej starej ery, a dziś - jako studia ery nowej. Popróbujmy ustalić cezurę czasową, która rozdzielałaby to wczoraj od dziś. Czy to jest w ogóle możliwe? Czy można wskazać fakt, rok, okoliczności, zjawiska, które określałyby taką granicę? Dla matuzaleatów uczelnianych, do grona których mogą się zaliczyć, istnieją dwa takie wydarzenia. Są nimi, niemal jednoczesne, przełomy - techniczny i społeczny.

Przełom techniczny - to wejście pod strzechy komputerów wersji PC. Łączę to z początkiem lat dziewięćdziesiątych. Skutek - zupełnie inne podejście do obliczeń inżynierskich, analiz, oceny wariantów rozwiązań, projektowania konstrukcji. Przekazywanie prac i ćwiczeń zapisanych na dyskietkach. Poczta elektroniczna - "komputerowe konsultacje". Internet. Przecież to zupełnie nowa era w studiach.

Przełom społeczny - to wydarzenie dwuetapowe; "sesja zasadnicza" roku 1980/81 i "poprawkowa" 1989/90. Przełom społeczny spowodował ogromne zmiany w życiu środowiska. Upadek jednych form organizacyjnych i tworzenie innych, wewnętrzne podziały, upadek jednych autorytetów, pojawianie się nowych, konflikty na tym tle, hermetyczne zamykanie się jednostek w kręgu własnych spraw. Obowiązują inne reguły i zasady, normy i zwyczaje. To nowa jakość wspólnoty akademickiej. Czyli:

wczoraj - to uczelnia do końca lat osiemdziesiątych,

dziś - należy liczyć od początku lat dziewięćdziesiątych.

Jak teraz, w zaznaczonym podziale, przedstawić charakterystykę studiów i studentów. Co należy uznać za wyróżniki. W moim przekonaniu należałoby wskazać na czynnik materialny, plany i programy studiów, organizację struktur i organizację procesu dydaktycznego, a przede wszystkim czynnik ludzki.

Czynnik materialny, plany i programy studiów można - choć różne - opisać wspólną charakterystyką: ewolucyjne zmiany, wedle możliwości lub wedle ograniczeń finansowych. Wyjątkiem jest komputeryzacja.

Czynnik organizacyjny. Ogólna uwaga: od rozpraszania zwartych uprzednio struktur, przez ich skupianie - do ponownego rozproszenia. Przykładem struktura przestrzenna Uczelni i struktura wewnętrzna wydziałów. Czyli - ochota do "dłubania" w strukturach jest ponadczasowa. Była, jest i... będzie. I to tyle na te tematy.

Czynnik ludzki. To - studenci i kadra, jako przesympatyczne jednostki i środowiska. W pierwszej kolejności sól każdej uczelni - czyli studenci. Jakimi byli wczoraj, jakimi są dziś. Moim zdaniem byli i są znakomici, tylko - coraz inni! Tak inni, że trudno z nimi - niekiedy - znaleźć wspólny język. Narzekającym wypada jednak przypomnieć powiedzenie Wiesława Brudzińskiego: *"Ciekawe, że z pokolenia na pokolenie dzieci są coraz gorsze, natomiast rodzice coraz lepsi, a więc z coraz gorszych dzieci wyrastają coraz lepsi rodzice"*! Jak tedy wygląda porównanie studentów dziś ze studentami wczorajszej uczelni. Na pewno studenci dziś są w większości (bo nie wszyscy) bardziej obcy światowo, mają większą odwagę cywilną, są świadomi swych praw i potrafią się o nie upomnieć. Są zaprzyjaźnieni z nową techniką, tak mechaniczną, jak i informatyczną. Ale, jeśli chodzi o takie sprawy, jak swobodę intelektualnej wypowiedzi, czytanie, kulturę na co dzień, wyczucie taktu - to delikatnie mówiąc - dostrzec można... różnice. Młodzież

dzisiaj ma także inne upodobania, wzorce osobowe, i podejście do życia. Cele są bardzo konkretne, o materialnym wymiarze. Wzorce i ideały są zaś zaczerpnięte, w dużej części, z tzw. kultury masowej. Sprzyja temu ślepe wręcz naśladownictwo i hołdowanie szeroko pojętej modzie. To nie tylko sprawa ubioru, ale także zachowań, słownictwa, upodobań.

Zmiany postaw jednostek rzutują na wspólnotę studencką. Swoją poglądy przedstawiłbym następująco: wczorajsze środowisko studenckie można porównać do źródła, z którego wypływają strumienie postaw, wzorców i idei na zewnątrz. Dzisiaj bardziej przypomina zbiornik, do którego - bez ograniczeń wpływają różne style życia i wzory zachowań. Zapewne w przyszłości, po prefermentowaniu tej mieszanki wytworzy nowy standard, nowy wzorzec wspólnoty studenckiej. Czy wyróżnikiem będzie ponownie czapka akademicka, czy może bejsbolówka (odwrócona daszkiem do tyłu) - poczekamy, zobaczymy.

Dwa dalsze spostrzeżenia - spójność środowiska i jego kreatywności. Można zaryzykować opinię, że spójność jest znacznie mniejsza dzisiaj, niż była wczoraj. Koleżeńskość, identyfikowanie się z Uczelnią i zbiorowością studencką jako czymś, co stanowi pewną wartość, jest przedmiotem dumy, miało wczoraj charakter trwałości. Zebrani na sali są najlepszym potwierdzeniem tej tezy. Dzisiaj postrzegam spójność jako doraźną, najczęściej związaną z potrzebą realizacji bliskiego celu. Mniejsza spójność ma swoje dalsze konsekwencje. Widoczne jest rozmycie się hierarchii studenckiej; hierarchii, która była w stanie nie tylko zaproponować, ale także wyegzekwować pewne normy regulujące życie społeczne. Nowi studenci wchodzący do środowiska czuli się zobowiązani do przyjęcia tych norm i wzorów zachowań. Dzisiaj - ci, którzy wchodzi, czują się od początku bardzo mocni; są w stanie wnieść bez przeszkód różne wzorce osobowe, mody i zachowania. Ma to nie tylko swoje dobre strony.

Drugie spostrzeżenie - kreatywność. Środowisko studenckie - wczoraj - było w stanie nie tylko korzystać z dóbr kultury, ale także te dobra tworzyć. Tworzyć z wielkim zapałem, bezinteresownie (no, może trochę jest w tym przesady), z wdziękiem i klasą. Przykład - choćby STG (Studencki Teatr Gliwice) i związane z nim programy. Gry - z własnymi pomysłami, oprawą, tekstami. Audycje studenckiego radia. Dzisiaj środowisko także jest chłonne tych doznań, ale droga do celu jest inna. Kreatywność jest zastąpiona przez zapobiegliwość. Należy poszukać sponsora, którego środki finansowe pozwolą na kupienie takiego, a nie innego programu.

W wypowiedzi nie można pominąć drugiej, szczególnie istotnej części wspólnoty - kadry nauczycieli akademickich. Zaryzykuję przytoczenie (mimo woli) podsłuchanego powiedzenia. Rozmawia dwójka studentów. On i ona. Mówi ona - "jeśli studenci są solą uczelni, to zapewne profesorowie są jej pieprzem...". Rozmowa, emocjonalna, miała miejsce tuż po jednym z wykładów. A więc o tej środowiskowej "przyprawie".

Moje spostrzeżenia nie będą przy tym zawierały uwag o poziomie wiedzy, randze naukowej. Te sprawy regulują stopnie i tytuły, a na ich straży stoją właściwe gremia akademickie. Pomówmy o tym, czy i jak wyróżniają się we wspólnocie nauczyciele akademicki; szczególnie grono profesorskie. Jak było postrzegane - wczoraj, a jak jest widziane - dzisiaj. Ogólna uwaga - wczoraj grono profesorskie miało lub widziało potrzebę posiadania charyzmy, klasy. Miało świadomość przynależności do elity tak środowiskowej, jak i społecznej. Sprzyjał temu fakt obecności ludzi naprawdę dużego formatu i o dużej klasie, jakimi byli profesorowie: Fryze, Hobler, Burzyński, Joszt, Ochęduszek, Kaufman, Majerski i wielu innych, równie wspaniałych. Ich styl bycia, forma kontaktowania się ze studentami, postawa wzbudzająca szacunek, zawsze życzliwość - ale z pewnym dystansem, elegancja w zachowaniu, słownictwo, piękna polszczyzna na co dzień, emocjonalny związek z Uczelnią. Mocno dbano, aby etos tej grupy nie został naruszony. Spójność była ogromna; spory rozstrzygano wyłącznie we własnym gronie.

Dzisiaj - to środowisko, po pierwsze, jest znacznie liczniejsze. Nieuniknioną konsekwencją jest mniejsza jego elitarność. Innym ze skutków jest łatwiejsze wtopienie się jednostki w zbiorowość. A to pociąga za sobą upodabnianie się stylu bycia, sposobu zachowania, nawet mody. Dostrzegam także słabą umiejętność prezentowania przez grono profesorskie swojej klasy, prezentowania stylu bycia, który wpływałby na określenie norm postępowania i zachowań w całym środowisku. Może to młody - w większości - wiek, jest tego przyczyną (dla mnie wszyscy przed Abrahamem to ludzie młodzi!). "Dojrzałość" profesorska to kwestia też lat, doświadczeń. Młody wiek kadry, w tym kierowniczej, co jest rzeczą wspaniałą, niesie także i zagrożenia. Za takie uważam budowanie w jednostkach stosunków międzyludzkich, opartych na partnerstwie w rozumieniu kumpłowskiego koleżeństwa. Jak wtedy zachować autorytet? Jak narzucić styl bycia właściwy dla środowiska akademickiego?

Najistotniejszą jednakże różnicą jest niewielka emocjonalna więź pracownika z Uczelnią. Częsty jest pogląd, że wszystko jedno gdzie, byleby tylko zapłacili. Nie wartościuję tej postawy. Postrzegam ją jako nową jakość. A może tak być powinno? Może życie społeczności akademickiej upodobni się do reguł obowiązujących w sporcie. Wczoraj - Cieślak to Ruch, Gracz to Wisła, a Parpan to Cracovia. A dziś - w zależności od środków finansowych (sponsora, właściciela klubu) ustala się cele i dokonuje zakupu piłkarzy. I tak - Żurawski w jednej połówce sezonu strzela bramki dla Lecha, a w drugiej dla Wisły; Dubicki, wypożyczony z Wisły, jesienią strzela bramki dla Ruchu, a wiosną dla lubińskiego Zagłębia. A może tak być w ogóle powinno?

Wyobraźmy sobie - JM Rektor dokonuje zakupu kadry profesorskiej, dla realizacji określonego celu, np. kreowania nowego wydziału. Zatrudnienie wyłącznie kontraktowe, terminowe. Zakup jest sponsorowany, bo pewno nie ze środków budżetowych. Co dalej? Panowie profesorowie będą np. zobowiązani do prowadzenia wykładów z logo tegoż sponsora (z drobnym, pionowym napisem bezalkoholowe!)

Co tedy należy uczynić, aby utrwały się wyłącznie dobre tendencje zmian? Nie czuję się na siłach, aby zaproponować konkretne rozwiązania. Zachowuję natomiast dużą ufność, że będzie dobrze. Wierzę bowiem nadal głęboko w instynkt i błysk intelektu, właściwy większości środowiska akademickiego, zwłaszcza kadry profesorskiej.

A czym będzie, lub może być nasza Uczelnia w bliskiej przyszłości? Na pewno nadal miejscem realizacji marzeń o zdobyciu wyższego wykształcenia; ale mam nadzieję, że także miejscem, które sprzyja wyrobieniu postaw humanizujących owo wykształcenie, gdzie utrwała się przekonanie o potrzebie posiadania wrażliwości społecznej, miejscem, które sprzyja nawiązywaniu dobrych przyjaźni. A może także i miejscem sprzyjającym wyrobieniu postaw społecznikowskich, czynnego udziału w pracach środowiska i na rzecz tego środowiska? Te słowa niosą zapach przeszłości. Dla ich złagodzenia sparafrazuję więc tutaj słowa przypisywane Boy'owi Żeleńskiemu: "Czuję w tych powiedzeniach prowokacji swąd. Czy to hasła nie z "wczoraj" - a jak nie to skąd?"

Drodzy Przyjaciele!

Czego należy życzyć, z racji tego jubileuszowego spotkania, naszej Uczelni - Politechnice Śląskiej i czego winniśmy życzyć samym sobie.

Dla Uczelni - aby wspólnym wysiłkiem studentów i kadry, lokowała się corocznie na medalowych miejscach w rankingu najlepszych szkół akademickich.

Dla Władz Uczelni - władz wszystkich szczebli, niech życzeniami będzie życzliwe i żartobliwe przesłanie (akademicki instynkt samozachowawczy chyba mnie zawodzi, ale odważę się to powiedzieć); przesłanie o potrzebie zgłębiania wiedzy o pszczelarstwie. Wyjaśnienie. Ponad ćwierć wieku temu, temperując mój ówczesny zapał w poczynaniach organizacyjnych, Kolega Przyjaciel, Pan prof. Adolf Maciejny, dr h.c. naszej Uczelni - wtedy prorektor, podsunął mi do przejrzeczenia książkę o pszczelarstwie, wydaną jeszcze w ubiegłym wieku. Rozpoczynała się ona od 10 przykazań dla dobrego pszczelarza. Podkreślone było pierwsze; brzmiało ono: "**Nie gmerać bez potrzeby w ulu**". To najcenniejsza rada jaką w życiu otrzymałem; wdzięczny jestem za nią po dzień dzisiejszy.

Studentom - dedykuję życzenia słowami Juliana Tuwima (choć poeta - podane prozą):

"Pamiętajcie, że są cztery rodzaje (kategorie) ludzi:

1. Ci, którzy nie wiedzą, że nie wiedzą; to głupcy, unikajcie ich.
2. Ci, co nie wiedzą, ale wiedzą, że nie wiedzą; to prostaczkowie, pouczcie ich.
3. Ci, co wiedzą, a nie wiedzą, że wiedzą; to śpiący, obudźcie ich.
4. Ci, co wiedzą - i wiedzą, że wiedzą - to mędrcy, idźcie ich śladem".

Nie sądzę, aby studenci mieli jakiegokolwiek kłopoty w rozpoznaniu. Przecież wszyscy wiemy, że na naszej Uczelni są wyłącznie nauczyciele akademicki czwartej kategorii; rzecz jasna wg kategoryzacji podanej przez J. Tuwima.

Dla kadry - życzenia jej stałego rozwoju, potwierdzonego wyrazami uznania oraz stopniami i tytułami. Tutaj kresu oczekiwaniom postawić nie można, chociaż - przerost ambicji też nie jest rzeczą dobrą. Mistrz aforyzmu St. Jerzy Lec ujął to następująco (drobna mutacja aforyzmu): "Marzył o tym, by na wizytówce, przed jego nazwiskiem widniało nie (tylko) doktor, profesor, ale (także) święty".

Nam wszystkim - też się życzenia należą. Przecież spotkanie po latach to czas i miejsce na mówienie sobie miłych słów, na zbieranie komplementów, na które wszyscy uczestnicy spotkania po latach na pewno zasługują. Dlaczego nie mamy pochwalić cię sami? "Mówienie prawdy nie

jest brakiem skromności" - to słowa pewnej autorki, które kończyły wcześniejszy zwrot - "Jestem najznakomitszą ze wszystkich". Przede wszystkim kim jesteśmy lub kim staliśmy się, po ukończeniu studiów. Z pewną obawą zacytuję tutaj słowa Aleksandra Świętochowskiego: "Każde dziecko otrzymuje od rodziców dyplom geniusza, od szkoły świadectwo niedojrzałej dojrzałości, od uniwersytetu patent mistrza, od życia - najczęściej - tytuł zdolnego robigrosza". Na mnie obruszyć się można! Ale na Świętochowskiego? I do tego o imieniu Aleksander? (mam oczywiście na myśli Aleksandra Macedońskiego!)

Koleżanki i Koledzy

To dobrze, że takie spotkanie jak dziś, spotkanie po latach, ma miejsce. Utwierdza nas ono w przekonaniu, że to wczoraj, to ważna część naszego życia. Że wczoraj - to nasze korzenie. To nasze i Uczelni wczoraj miało wiele barw, nie tylko czerni i szarości. Dokonując we wspomnieniach krytycznej oceny przeszłości, a taka krytyczna ocena jest potrzebna, pamiętajmy, że: przeszłości przekreślić się nie da, odciąć się od niej nie można, a wstydić się jej nie należy. Pamiętajmy, że w tym wczoraj każdy z nas - ja także - miał swoje 20 lat, "A nad nami było siódme niebo" - jak mówią słowa piosenki; że w niemałym dorobku Uczelni, jej wysokiej randze we wspólnocie szkół akademickich tkwi także wasz wczorajszy wkład! Choć lata mijają, a nam lat przybywa, mamy nadal prawo z ufnością spoglądać w przyszłość.

Niech nas w tym podbudują słowa Witolda Zechentera (satyryka, ale także, w swoim czasie studenta Uniwersytetu Jagiellońskiego i Sorbony); w perspektywie Waszego następnego spotkania (o godz. 20.00), Jego słowa nabierają symbolicznego znaczenia:

Drodzy Przyjaciele:

"Życie zaczyna się po setce".

Wojciech Sitko

IGRY'2000

W dniach 17-19 maja br. odbyły się po raz kolejny juwenalia studentów Politechniki Śląskiej. Wprawdzie tylko 19 maja był dniem wolnym od zajęć dydaktycznych, ale studenci zaczęli zabawę już w środę 17 maja spotkaniem kabaretowym. Można było zobaczyć w klubie studenckim "Spirala" dwie grupy: teatr "Nienażarty" i "Absurdalny Kabaret". Późnym wieczorem w Kino-Teatrze X rozpoczął się Nocny Maraton Filmowy, na którym wyświetlano filmy: "Szósty zmysł", "Matrix", "Adwokat Diabła". W czwartek wieczorem pomiędzy akademikami Piast i Ziemowit odbył się koncert grup rockowych.

IGRY zostały oficjalnie otwarte w piątek 19 maja. Uroczystego przekazania kluczy do miasta na ręce studentów dokonali: Wiceprezydent Gliwic Andrzej JARCZEWSKI i Prorektor ds. Dydaktyki Wojciech ZIELIŃSKI.

W piątek na lotnisku Aeroklubu Gliwickiego odbył się przegląd zespołów szantowych oraz koncert z udziałem takich gwiazd jak "Hey" i "Sweet Soise".

Za pośrednictwem "Z ŻYCIA..." organizatorzy składają podziękowania Władzom Uczelni za umożliwienie zorganizowania imprezy.

*Przewodniczący UZSS
Grzegorz Rzepka*

POLSZCZYŻNA PO ROKU 1989

Miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego "Gazeta Uniwersytecka" (nr 8/75) opublikował wykład profesora Jana Miodka, wygłoszony podczas uroczystego wieczoru akademickiego w Uniwersytecie Śląskim. Za zgodą Redakcji pisma zamieszczamy niżej obszernie fragmenty.

Powiemy sobie dzisiaj o polszczyźnie po roku 1989, bo minęło już ponad dziesięć lat od momentu, kiedy - jak lubił mawiać Książd Professor Józef Tischner - wydarzyła się wolność, i chciałoby się zapytać: czy rok 1989 będzie też datą graniczną w dziejach polszczyzny? Czy przyszli dwudziestopierwszowieczni historycy języka napiszą o roku 1989 jako o przełomowej dacie w historii naszego języka?

Oczywiście, każdy lingwista wie, że dziesięć lat w historii języka to jest dosłownie błysk! Sto, pięćset lat - to w gruncie rzeczy też niedługi okres. Ponadto spośród wszystkich języków indoeuropejskich języki słowiańskie zmieniają się najwolniej (Francuz, żeby mógł zrozumieć *Pieśń o Rolandzie*, musi ją mieć przetłumaczoną na język nowofrancuski, tak jak Anglik, by zrozumieć teksty średniowieczne, też je musi mieć przełożone na współczesną angielszczyznę, my natomiast - wspominając chociażby czasy szkolne - pamiętamy, że pod *Bogurodzicą* czy pod jakimś tekstem Rejowym było parę wyjaśnień typu *dziela* - "dla", *Bożyc* - "*Syn Boga*", ale w zasadzie teksty staropolskie odbieraliśmy bez większych problemów). No więc - cóż tu mówić o jakichś zmianach językowych po dziesięciu latach!

A przecież śmiem jednak twierdzić, że to, co się stało w roku 1989, będzie oceniane w następnym wieku także jako bardzo istotny przełom w historii języka polskiego (...)

Gdybym zaś dzisiaj do Katowic przywiózł całą korespondencję, jaką dostaję od swoich czytelników i telewizorów, zobaczyliby Państwo, jak po roku 1989 niepomniemie wzrosła liczba listów, których autorzy piszą - w tonie kсандрычно-пiотровоскаргово-рејтановским - o zagrożeniach polszczyzny. Największym spośród nich, pewnie się Państwo domyślają, są języki obce - z angielskim na czele. Czytam

więc w co drugim liście: jeszcze pięć, jeszcze dziesięć lat, a pochłonie nas świat marketów, marketów, shopów, spółek joint-ventures, holdingów, leasingów, lockautów, minitoringów, marketingów, skanerów, joysticków, polszczyżny zaś w ogóle nie będzie. (...)

Przyszedł taki czas, że w roku 1989 staliśmy się krajem wolnym, otwarliśmy się na świat, a najważniejszym językiem obcym i u nas stał się język angielski - łacina dwudziestego i pewnie dwudziestego pierwszego wieku. I tak jak wyjątkową rolę łaciny w średniowiecznej Europie wyrażała znana sentencja *disce puer latine*, czyli *ucz się chłopcze, łaciny* (w domyśle: *jeśli chcesz być kimś w życiu*), tak dziś rozsądni i zapobiegliwi rodzice radzą swoim dzieciom: *ucz się, chłopcze, dziewczyno, angielskiego, jeśli chcesz kimś być*. To jest taki czas.

I dodam: tak jak się cieszę wolnością, która się wydarzyła, i przy każdej okazji wołam do rodaków: ludzie, dożyłście suwerennej Polski, uśmiechnijcie się, cieszcie się, nie bądźcie ponurzy, bo się zdarzył - bezkrwawo - cud, tak - prawdę powiedziawszy - cieszę się nowym słownictwem, bo dla mnie spółka *joint-ventures*, *leasing*, *monitoring* czy *marketing* to językowe znaki gospodarczego, ekonomicznego dołączenia Polski do rodziny krajów od lat normalnie funkcjonujących. Ja to tak widzę!

Gdyby stał tu na moim miejscu Profesor Leszek Kołakowski, to pewnie by powiedział: "No, ale z drugiej strony...". Więc, szanując potrzebę takiego oglądu rzeczy i zjawisk, odsłońmy tę drugą stronę, gorszą.

Proszę Państwa, przez wieki całe z fonetyczną nadgorliwością można się było zetknąć na styku, jeśli tak to mogę nazwać, między gwara a językiem literackim. Bo też jeszcze kilkadziesiąt lat temu sytuacja w Polsce wyglądała tak, że około siedemdziesięciu procent ludności na co dzień mówiło tylko gwara. Więc przechodzenie na język literacki to był prawdziwy mozół. Nie muszę o tym przypominać tutaj, na Górnym Śląsku. Ale podobnie było i na Mazowszu, i w Małopolsce. Każdy neofita jest nadgorliwy, językowy też! Dlatego jeśli mówił w domu syja, żyto, cysty, zaba, to - poprawiając się w języku literackim na postaci *szyja*, *żyto*, *czysty*, *zaba* - miał ochotę mówić np. o *szynowszkim obowiązku* czy *Żofii*, tak jak z *łobrozka* czy *łokna* poprawiał się na *obrazek*, ale za to *łokieć* i *łopata* były w jego ustach

okciem i opatą. Tak działał mechanizm przesadnej poprawności językowej, hiperpoprawności - jak się mówi fachowo.

Śmiem twierdzić, że obecnie ów wspomniany wyżej styk, na którym ujawniają się mechanizmy fonetycznej nadgorliwości, tworzą relacje między polszczyzną a językiem angielskim. Trudno nie przywołać wersu Ignacego Krasińskiego: *I śmiech niekiedy może być nauką, kiedy się z przywar, nie z osób natrzęsa*, gdy się słyszy taki oto komentarz polskiego sprawozdawcy sportowego: *"No cóż, proszę państwa, to była przysłowiowa walka Dejwida z Goliatem"* (tego nieszczęsnego Dejwida powtórzył kilka razy!). (...)

A czy uwierzą Państwo, że młoda dziewczyna z Wałbrzycha nazwała w wywiadzie radiowym swe miasto *Łolbrzychem*?! Gdybym tego nie słyszał na własne uszy, pomyślałbym, że ktoś mnie podpuszcza, mówiąc potocznie, bądź chce mi się na siłę dostarczyć jeszcze jeden przykład do rozważań na temat językowych stosunków polsko-angielskich.

Ale i znany historyk sztuki potrafi w telewizji mówić o poecie rzymskim *Werdżilim*. Na straganie usłyszałem prośbę o owoc *kajwaj* (chodzi o *kiwi*), grecka bogini zwycięstwa zaś to coraz częściej *Najki z Samotrake*.

Wiemy dobrze, że ponieważ niemiecki był zawsze językiem sąsiadów, to niektórzy rodacy nawet z greckiego schematu czy schizmy potrafili zrobić *szemat* i *szizmę*. A przecież i w języku ogólnym nie mówimy z angielska *storm*, *sterling*, tylko z niemiecka *sztorm*, *szterling*; nie w zgodzie z oryginałem szwedzkim *Stokholm*, lecz na modłę niemiecką *Sztokholm* - z nagłosowym *szt-*. Są starsi ludzie, którzy wyznają szczerze: mnie do dziś trudno powiedzieć *smalec*, a nawet *sport* - tak jestem przyzwyczajony do brzmień *szmalec*, *szport*. To tak od wieków było!

Dzisiaj natomiast dożyliśmy czasów, w których nazwisko hitlerowskiego architekta i ministra uzbrojenia *Speera* (wym. *Szpera*) młody spiker telewizyjny wymawia z angielska *Spir*, jego kolega zaś z pruskiego feldmarszałka *Hindenburga* robi... *Hajdenburga*. Boksera z Gdańska Michalczewskiego w Niemczech nazwano *tigrem*, czyli *tygrysem*, ale nasi sprawozdawcy nie zhańbią się taką formą. W ich ustach jest to *tajger* albo nawet *tajđer*! (...)

Andrzej Markowski - mniej więcej mój rówieśnik (o dwa lata młodszy) - w najnowszym słowniku poprawnej polszczyzny także wymawianą wersję *keczup* poleca. Ale byłbym nieszczerzy, gdybym w tej chwili, w 2000 roku, powiedział, że *keczap* odbieram jako znak czyjegoś snobizmu. Owszem, przyznam się Państwu, że mnie już on w tej chwili specjalnie nie razi. I to nie dlatego, że słyszę go w reklamie i pojawia się on w ustach coraz większej liczby Polaków, zwłaszcza młodych. Po prostu myślę, że to jest normalna kolej rzeczy. Jeśli np. każde małe dziecko w Polsce wie, że chociaż na ekranie telewizyjnym pojawia się forma *Mupet-Show*, ono ma ją odczytać jako *Mapet-Szou*, to nie należy się dziwić, że opowie się ono również za brzmieniem *keczap* - z odpowiadającym literze u(...)

Moje pokolenie i starsi ode mnie do końca życia będą nazwę amerykańskiego miasta *Chicago* odczytywać z nagłosowym *czy-*, a więc *Czikago* - na zasadzie analogii do postaci *Churchill*, *Charlie Chaplin*, *charleston* (wym. *Czerczil*, *Czerli Czeplin*, *czerleston*). Dlaczego dzisiaj coraz więcej osób w Polsce mówi *szikago* - z nagłosowym *sz-*? To nie jest snobizm. Obecnie coraz więcej Polaków wie, i to z własnego "podśluchu", że ta indiańska z pochodzenia nazwa na zasadzie wyjątku artykułowana jest w Ameryce na sposób francuski: *Szikago* - właśnie z nagłosowym *sz-*. Tego typu zapożyczeń akustycznych będzie przybywać. To jest też znak czasów. (...)

Przejdźmy teraz do sfery zjawisk stylistycznych. I tu trzeba widzieć przeogromny wpływ angielszczyzny. Oto na przykład do tradycyjnych, wzmacniających ekspresję wielu wypowiedzi obcojęzycznych przerywników typu *szlus*, *fertig*, *prosit*, *bumaga*, *prikaz*, *ruki po szwam*, *wpieriod* - *na zapad!*, *to se ne vrati* (wyraźna dominacja języków sąsiadów - niemieckiego i rosyjskiego) doszły jakże charakterystyczne dla języka ludzi młodych wypowiedzenia typu było *full* ludzi, ale *boss*, ale *men*, dzięki za *help* - już tylko z angielskimi wtrętami leksykalnymi (tak jak nawet w Krakowie znikają z murów tradycyjne napisy *Wisła pany*, *Cracovia pany* - wyparte przez *Wisła King*, *Cracovia King*). Ja do końca życia, jeśli nie posłużę się swojskim przepraszam, powiem z francuska *pardon*. Młode pokolenie ma już pod ręką tylko

angielskie *sorry* ("Sorry, macie może *papierosa?*" - usłyszałem dzisiaj we Wrocławiu młodego żołnierza, tak właśnie zwracającego się do grupy rówieśników). No a tradycyjne i zróżnicowane okrzyki, takie jak *co ty powiesz?!*, *naprawdę?*, *nie żartuj!*, *o rany!*, *nie do wiary!*, *nie opowiadaj!*, coraz więcej osób zastępuje manierycznym anglo-amerykańskim *wow!* Spędziłem kiedyś podróż do Tarnowskich Gór ze swoją byłą studentką, która całą drogę "raczyła" mnie tym wykrzyknikiem. Nie ukrywam, że na wysokości Kluczborka miałem mordercze uczucia...

A skoro mówimy o stylistycznych znakach czasu, nie możemy nie wskazać reklamy - zjawiska, któregośmy do roku 1989 praktycznie nie znali. Przeogromny wpływ na powszechną świadomość językową mają zwłaszcza slogany reklamowe. Dzieci potrafią w celach ludycznych dialogować nimi przez kilka minut, a i my, dorośli, przyłapujemy się na natychmiastowych skojarzeniach leksykalnych typu *warto - z Wartą warto*, *wizja - to nie wizja*, *to Vizir*, *najlepsze - podaj to*, *co najlepsze* (ostatnio, gdy po jakimś domowym czy służbowym zamęcie przychodzi upragniony spokój, lubię mówić w wyciszającej tonacji: *jest Leżajsk*, *jest dobrze*, chociaż piwa prawie w ogóle nie piję!). Bo też trzeba podkreślić z naciskiem, że teksty reklamowe stanowią integralną część kultury masowej, a jej formuły zaczynają u nas pełnić funkcję tzw. skrzydlatych słów, czyli często przytaczanych cytatów, wchodzących do frazeologii języka potocznego i odgrywających w nim rolę aluzyjnych powiedzeń stosowanych w odpowiednich sytuacjach. Z łatwością stwierdzamy, które ze sloganów zrobiły taką karierę. (...)

Najsmutniejszym zjawiskiem jest jednak na pewno postępująca wulgaryzacja polszczyzny codziennej. Gdy o tym mówię - ja, urodzony optymistą, robię się człowiekiem smutnym. A najgorsze jest to, że z najwulgarniejszymi naszymi słowami zaczyna się oswajać Europa. Nie mogę zapomnieć Murzyna z paryskiego placu Pigalle, który usłyszawszy nas, Polaków - rozpoznał nasz język i zawołał radośnie: "*Pologne, Pologne, k..., k..., k...*". Oto Polska w oczach świata! - chciałoby się gorzko powiedzieć.

Ale, proszę Państwa, musimy wierzyć, że mimo wszystko - tak jak Polska idzie ku

dobremu, przy wszystkich zgrzytach - tak ostatecznie ku dobremu idzie polszczyzna. Nie zapominajmy, że narzekania na młodzież i na język są stare jak świat. Nie bójmy się przyszłości! Będzie Polska i będzie język polski - i w 2005, i w 2020, i w 2099 roku! Będzie! Wierzę w to głęboko. (...)

RÓŻNE

■ Przeproszenie

Przepraszam Pana Grzegorza KOŹMIŃSKIEGO za uchybienie polegające na podaniu jego nazwiska jedynie w formie cytowań w tekście i spisie literatury jako współautora czterech zamieszczonych prac stanowiących część (17%) monografii pt.: "Urządzenia do uzdatniania wody" wydanej przez Komitet Inżynierii Środowiska PAN w 1997 r., a nie bezpośrednio na jej okładce.

Karol Kuś

■ Podziękowanie

JM Rektor otrzymał pismo od Prezesa Zarządu Polsko-Amerykańskiego Stowarzyszenia na rzecz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Bezpieczeństwa Środowiskowego w Katowicach z podziękowaniem za współpracę przy organizowaniu II Międzynarodowej Konferencji "Bezpieczeństwo i higiena pracy w górnictwie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej" - "Problemy bezpieczeństwa i higieny pracy w okresie transformacji społeczno-gospodarczej".

■ Przeszłość w przyszłości

Ostatni wykład z tego cyklu, pt. "Piąta ewangelia dziś", wygłosił w Auli Głównej w dniu

8 czerwca br. ks. mgr Andrzej GŁASEK z Akademii Podlaskiej w Siedlcach. Ks. A. Głasek od ośmiu lat jest także przewodnikiem polskich pielgrzymów udających się do Izraela. Opowieść o Ziemi Świętej ks. Głasek bogato zilustrował przeźrocami.

Ks. bp. Gerard KUSZ, dziękując za prelekcję, powiedział m.in. "Trzeba połączyć w naszym życiu doświadczenie historyczne z doświadczeniem mistycznym. Bóg rozpoczął podróż do nas, abyśmy mogli rozpocząć podróż do Boga. Życzę miłych wakacji. Nie tylko podróży w czasie i przestrzeni, ale podróży w głąb siebie".

JM Rektor Bolesław POCHOPIEŃ w swoim wystąpieniu wyraził nadzieję, że wykłady te staną się dobrą tradycją Uczelni. Solidna wiedza techniczna wzbogacona o wiedzę humanistyczną, w tym i teologiczną, daje pewność, że odkrycia i badania naukowców uczynią ten świat bardziej ludzkim - powiedział JM Rektor.

Ostatni wykład uświetnił występ orkiestry KWK "Sośnica". Organizatorem cyklu wykładów, które odbywały się w r.ak. 1999/2000 na Uczelni był ks. dr Rajmund BROL z Gliwickiego Ośrodka Konsultacyjnego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

■ Dzień Elektryka

Z okazji Międzynarodowego Dnia Elektryka i Międzynarodowego Dnia Telekomunikacji w dniu 12 czerwca br. w sali Rady Wydziału Elektrycznego odbyło się otwarte posiedzenie Zarządu Oddziału Gliwickiego SEP. Wyróżniającym się członkom Stowarzyszenia wręczono złote i srebrne Odznaki Honorowe SEP. Złotą Odznaką udekorowano m.in. Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju prof. Jana CHOJCANA. Prelekcję "Nowa jakość i niezawodność w telekomunikacji" wygłosili Wojciech GŁĄBAŁA, Przemysław GAJDZIK i Grze-

gorz NITKIEWICZ z Zakładu Telekomunikacji S.A. w Gliwicach.

■ Historyczne regaty

W niedzielę 18 czerwca br. w ośrodku Śląskiego Yacht Clubu na Dzierźnie odbyły się historyczne regaty Akademickiego Zespołu Muzycznego i Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej. W trzech emocjonujących biegach regatowych AZM zwyciężył Chór 2:1. Spotkanie przedstawicieli obu zespołów zainicjowała Justyna DZIUMA, a w organizację włączył się również zarząd Yacht Clubu.

■ Kawaler Orderu Uśmiechu

Doc. dr inż. Edward LAWERA - pracownik Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów (RE) i prezes Śląskiego Koła Towarzystwa Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Cukrzycą został uhonorowany Orderem Uśmiechu. Order przyznała międzynarodowa kapituła, do której cztery lata temu wysłano pismo z argumentami wskazującymi na jego kandydaturę. Wniosek zgłosił 13-letni wówczas Paweł Kędzierski, a podpisali go pacjenci Poradni Diabetologicznej dla Dzieci i Młodzieży w Gliwicach. Działalność w Towarzystwie doc. E. Lawera rozpoczął 10 lat temu. Organizuje m.in. turnusy rehabilitacyjne i tzw. turnusy kwalifikowane, na których mali pacjenci korzystają z opieki lekarza, jeżdżą konno, uczą się żeglowania i wędrują po górach. Wyrażając swoje zadowolenie z faktu przyznania mu Orderu Uśmiechu, doc. E. Lawera powiedział "Gazecie Wyborczej" (z 3 czerwca br.): *"To wspaniałe wyróżnienie znaleźć się w jednej grupie z takimi ludźmi jak Matka Teresa i Papież"*. O wyróżnieniu pisał również "Nowiny Gliwickie" z 8 czerwca br. Do licznych gratulacji dołącza się Redakcja "Z ŻYCIA...".

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

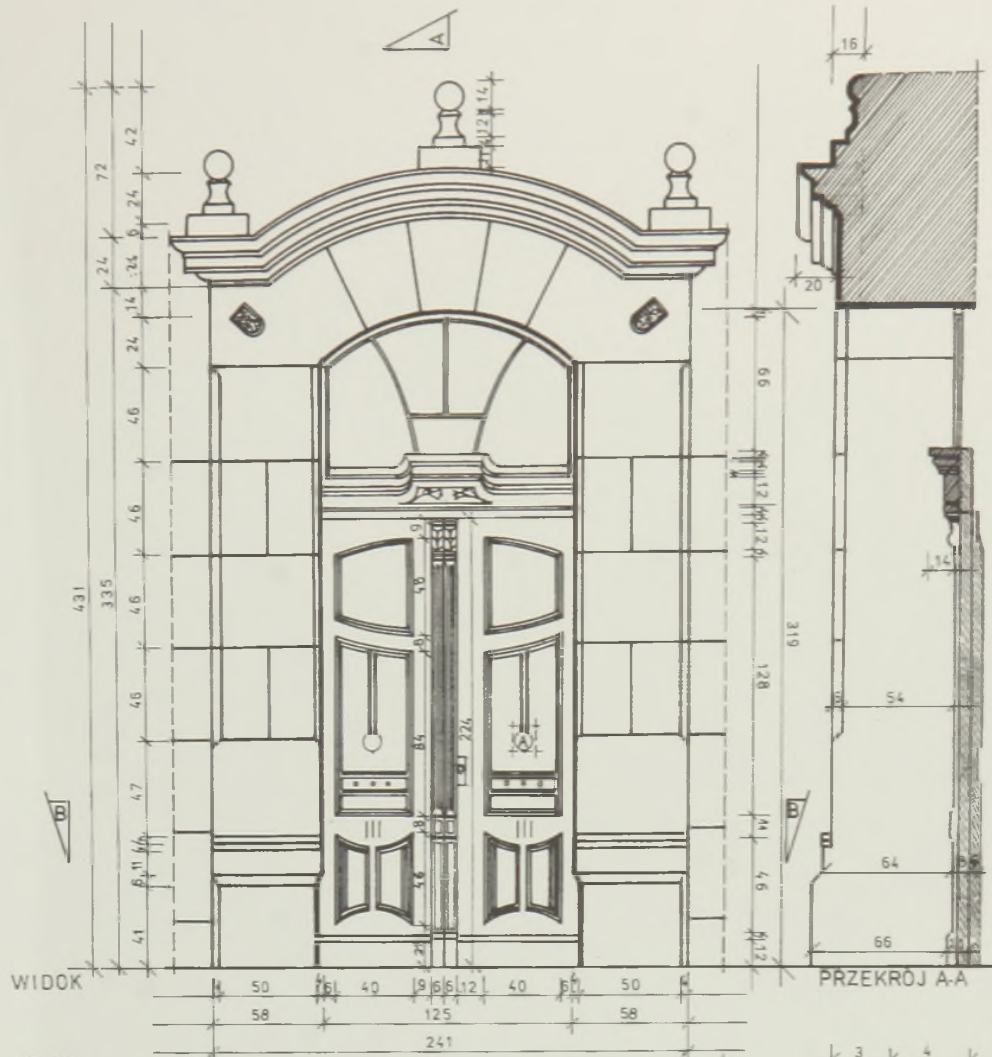
Projekt okładki: dr inż. arch. Klaudiusz Fross, Wydział Architektury Pol. Śl.

Edycja sieciowa: URL: <http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk:

 Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97

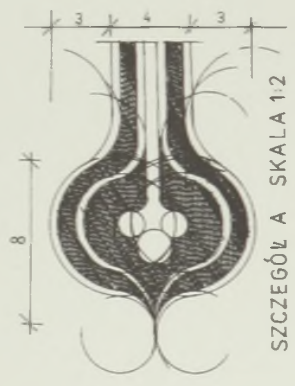
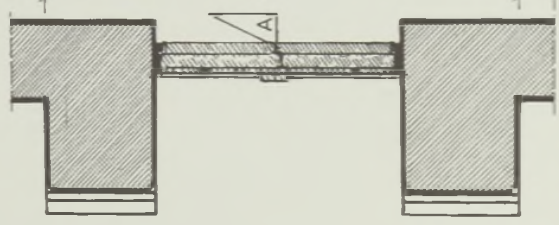
zam. 235/2000 350 egz.

WIDOK

PRZEKROJ A-A

RZUT
BB

SZCZEGÓŁ A SKALA 1:2

PRACA STUDENCKA - INWENTARYZACJA
KATEDRA HISTORII I TEORII ARCHITEKTURY POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

BRAMA - GLIWICE, UL. KRZYWA 9A
WYK. B. WOŹNIAKOWSKA

Red circular stamp with illegible text.